

2016

A DIGITÁLIS VILÁG VESZÉLYEI

**A XII. kerületben
tanuló 7-11.
osztályos tanulók
véleménye**

*Készítette: Dr. Kósa Éva – Dr. László
Miklós – Danó Györgyi*

Tartalom

A kutatásról	2
Válaszadók.....	2
Főbb eredmények.....	4
Részletes eredmények.....	7
Szekunder adatok: A média hatása a gyermekekre és fiatalokra, 2015	45
Szülők vs. gyerekek.....	46

A kutatásról

A XII. kerületi önkormányzat „A DIGITÁLIS VILÁG VESZÉLYEI” című kutatásának célja az internethasználattal, az internet előnyeivel és veszélyeivel kapcsolatos ismeretek és tapasztalatok széles körben történő felmérése volt a XII. kerületben élő 7-11. osztályos fiatalok, szülők/nevelők és pedagógusok körében. Az alábbi kutatási jelentés a tanulók válaszait mutatja be.

A diákok megkérdezése önkitöltős kérdőív segítségével történt.

Válaszadók

Összesen 1031 válaszadó került a mintába. Demográfiai jellemzőiket az 1. számú táblázat tartalmazza. Ezen kívül az interjúalanyok tanulmányi eredményére és nyelvtudásukra is rákérdeztünk. Az angol nyelvvel kapcsolatban mindössze a kérdezettek 2,5%-a nyilatkozott úgy, hogy egyáltalán nem beszél, míg 6/10-ük jó vagy nagy jó angol nyelvismerettel rendelkezik. Más idegennyelv-tudásról a diákok 75%-a nyilatkozott, de ez esetben már többen vannak, akik ezt vagy ezeket a nyelveket csak kicsit beszélik: 37%; a jól vagy nagyon jól választ adók aránya pedig 38% volt. Azok, akik tanultak irodalmat, matematikát, informatikát, és volt náluk osztályzás, továbbá nyilatkoztak is érdemjegyeikről, átlagosan

- irodalomból 4,36-as
- matematikából 3,94-as
- informatikából 4,43-as

osztályzatot kaptak. A kutatási jelentésben a diákokat ezen eredményeik alapján „nem jó tanulók”, „jó tanulók” és „kitűnő tanulók” kategóriába soroltuk.

1. táblázat

Válaszadók demográfiai jellemzői			
		db	%
Nem	fiú	469	45
	lány	562	55
Születési év (életkor)	1997 (19)	84	8
	1998 (18)	164	16
	1999 (17)	167	16
	2000 (16)	175	17
	2001 (15)	216	21
	2002 (14)	200	19
	2003 (13)	25	2
Osztály	7. osztályos	198	19
	8. osztályos	227	22
	9. osztályos	227	22
	10. osztályos	205	20
	11. osztályos	174	17
Édesapa iskolai végzettsége	általános iskola	7	1
	szakmunkásképző	37	4
	érettségi	107	10
	főiskola (diploma)	180	17
	egyetem (diploma)	571	55
	nem tudja	111	11
	nem válaszol	18	2
Édesanya iskolai végzettsége	általános iskola	6	1
	szakmunkásképző	23	2
	érettségi	122	12
	főiskola (diploma)	247	24
	egyetem (diploma)	529	51
	nem tudja	93	9
	nem válaszol	11	1
Külföldre utazás gyakorisága	évente többször	463	45
	kb. évente	365	35
	2-3 évente, vagy ritkábban	106	10
	szinte soha	72	7
	nem válaszol	25	2

Főbb eredmények

A 12. kerületben tanuló tinédzserek **infokommunikációs eszközzel való ellátottsága igen magas**. Szinte minden gyermek (99%) úgy nyilatkozott, hogy van otthonukban internet, saját okostelefonja tízből kilenc diáknak van (90%), de saját lappal is közel minden második gyermek (43%) rendelkezik. Ha nincs is sajátjuk notebook, a családban jellemzően van olyan készülék, amit szabadon használhatnak (40%). Összevonva az asztali és a hordozható számítógépeket egy kategóriába (asztali, laptop vagy tablet), több mint a fiatalok 2/3-ának (69%) van saját készüléke.

A válaszadók **átlagosan 8,34 éves korukban kezdték el használni az internetet**. A fiúk kicsit előbb (7,92 év), mint a lányok (8,82 év). Kor szerinti bontásban nem szignifikánsak a különbségek, de a kirajzolódó eredmények azt az ismert tendenciát erősítik, miszerint a gyermekek egyre korábban ismerkednek meg az online világgal. A százalékos megoszlásokat tekintve kiemelendő, hogy a diákok 83%-a legkésőbb tíz éves korábban már internetezett, azok aránya, akik ezt nyolc éves korukig tették meg 50%. A tanulók legjelentősebb része (70%) hat és tíz éves kora között lépett be a digitális világba.

A 12. kerületi nebulók **meglehetősen magabiztosak internetes tudásukat illetően**. Közülük minden második (52%) gondolja azt, hogy nagyon igaz rá az, hogy sokat tud az internetről és közel ennyien vannak azok is (48%), akik úgy érzik, nagymértékben igaz rájuk, hogy a témában tudásuk meghaladja szüleikét. A tanáraikat illetően valamivel visszafogottabban nyilatkoztak a válaszadók, de még így is 37%-uk tartja nagyon igaznak azt az állítást, hogy többet tud az internetről, mint a tanárai.

A **források hitelességével kapcsolatban** kiemelendő az az eredmény, hogy a válaszadók 69%-a szinte mindig elhiszi, amit a szüleitől hall, azt, amit az iskolai oktatás során a tanáraitól hall, a 45%-uk, amit pedig a Wikipedián olvas, a 35%-uk. Csak azzal kapcsolatban éltek komoly kritikával a tanulók, amit az ismerőseik a Facebookon (vagy más hasonló oldalakon) osztanak meg.

Egy átlagos tanítás nélküli napon minden második (53%) megkérdezett fiatal egy-két órát tölt a világhálón, tanítás nélküli napon viszont csak minden harmadik (32%) elégszik meg ennyi idővel. Tanítási napon 8%-uk tölt több mint 4 órát az online térben, amikor viszont nincs iskola már közel háromszor ennyien tesznek így (23%). Átlagosan nézve ez nagyjából azt jelenti, hogy **tanítás nélküli napon, másfélszer több időt töltenek a digitális térben a diákok, mint egy iskolai napon**.

A **netes tevékenységek közül a közösségi oldalak használata**, a csetelés és az idegen nyelvű oldalak nézése **a leggyakoribb** a vizsgált tinédzserek körében. A közösségi oldalakon a fiatalok 9/10-e (89%) legalább heti rendszerességgel megfordul, a napi szinten használók aránya 77%. Csetelést és idegen nyelvű oldalak megtekintését legalább heti szinten végzi a kérdezettek 8/10-e (78%), és közel ennyien vannak azok is, akik legalább heti néhány alkalommal néznek online filmeket vagy sorozatokat (76%). Ez utóbbi tevékenységre kevésbé jellemző a napi szintű gyakoriság, mint a korábban említett háromra. Érdeklődés, és az ismert trendeket (fiatalok inkább az azonnali üzenetküldést/kommunikációt preferálják) igazolja az az eredmény, hogy bár csak a megkérdezettek 6%-a nyilatkozott úgy, hogy sosem e-mailezik, de többségük ritkán teszi ezt. Mindössze 15%-uk végez napi szintű online levelezést, 36%

hetente ír/olvas e-mailt, de még ennél is többen vannak, 42%, akik legfeljebb havi néhány alkalommal váltanak valakivel elektronikus levelet.

Tízből kilenc (91%) megkérdezett tagja a Facebooknak, a második legnépszerűbb közösségi oldal (spontán említések) az Instagram, majd a Snapchat következik a sorban. A közösségi oldalakon átlagosan 392 ismerősük van a kérdezetteknek. A medián értéke 300, azaz a válaszadók egyik felének ennél több, a másik felének ennél kevesebb online ismerőse van. Egy átlagos napon a legtöbb diák (37%) kb. egy órát tölt közösségi oldalakon, de minden negyedik (25%) legalább három órát. A közösségi oldalakon található profiljukat megtekinthetőségét csak kevesen szabályozzák egyéni beállításokkal. 28% profilja nyilvános, míg 59% nyilatkozott úgy, hogy csak ismerősei láthatják teljes mértékben ezt/ezeket. A nemek közt mutatkozik némi különbség a kérdésben, az érdemben válaszoló fiúk 37%-ának nyilvános a profilja, a lányok esetében csak 23% ez az arány. A közösségi oldalakon a fiatalok jellemzően megadják vezetéknevüket (89%), fényképüket (85%), iskolájuk nevét (68%). Az életkor tekintetében 57% megadja valódi életkorát, míg 33% más kort ad meg, mint a valós.

A megkérdezett tinédzserek 9/10-e (89%) nyilatkozott úgy, hogy az osztályának van olyan **Facebook csoportja** melynek csak diákok tagjai. Több mint minden második diák (57%) jelölte meg azt is, hogy osztályuk létrehoz ú. Facebook eseményeket egy-egy alkalomra, és hogy van olyan csoportjuk is, melynek a diákokon kívül tanárok is tagjai (56%). Az olyan Facebook csoportok melyeknek szülők (is) tagjai, nem jellemzőek.

E-mailezni és chatelni a döntő többség személyes ismerőseivel szokott a leggyakrabban (sorban 84% és 89%). **A online játék** esetében sokkal gyakoribb az ismeretlenekkel, vagy csak online felületről ismert személyekkel történő kontaktus. Külön vizsgálva az online platformokon másokkal legalább havonta játszó válaszadókat, az látható, hogy bár a legtöbben leggyakrabban személyes ismerősökkel játszanak (41%), de magas (29%) az ismeretlenekkel és az online ismerősökkel (22%) játékos aránya (7% nem válaszolt a kérdésre).

Tizenhárom különböző **rizikós, vagy bántó** dologról kérdeztük meg a fiataloktól, hogy előfordul-e valaha velük, hogy ilyen **situációba** keveredtek. A válaszadók 2/3-a (65%) e-mailezett, chatelt már valakivel, akivel előzőleg nem találkozott. 38% azok aránya, akik úgy nyilatkoztak az is megesett velük, hogy valaki, akivel az interneten ismerkedtek meg, személyesen is szeretett volna találkozni és minden ötödik válaszadó (20%) találkozott is ilyen személlyel. Minden harmadik tinédzserrel (32%) már megesett az is, hogy valakihez közel került (barátság, szerelem) az online térben. Kiemelendő, hogy legalább minden ötödik fiatal számolt be olyan esetről, amikor valaki felzaklatta, fenyegette vagy zavarba hozta őt chatelés, e-mailezés vagy más internetes tevékenység folyamán (24%), amikor valaki olyan képet közölt róla, amihez ő nem járultál hozzá (21%), illetve amikor ő maga küldött valakinek durva üzenetet (20%).

Abban az esetben, **ha valaki gúnyolná vagy sértegetné** interjúalanyainkat, a legtöbben (88%) megszakítanák az illetővel a kapcsolatot, illetve letiltanák e-mail címüket (81%). A diákok 3/4-e (76%) válaszolta, hogy felszólítaná az illetőt, hogy fejezze be ezt. Háromból ketten szólnának barátaiknak (65%), de szüleiknek már csak minden második (48%) diák számolna be erről. A tanárokat nem szívesen vonnák be a probléma megoldásába a gyerekek, mindössze 8%-uk választaná ezt az utat. 26% mondta azt, hogy jelentené a dolgot internetbiztonsággal foglalkozóknak, ugyanakkor szakembertől már jóval kevesebben

kérnének segítséget (12%). Minden negyedik válaszadó (25%) hasonló eszközökkel váгна vissza, mint amit az őt bántó személy alkalmazott.

A megkérdezett tinédzserek arról számoltak be, hogy **jellemzően nincsenek otthon szabályok a médiafogyasztásukra vonatkozóan**, legfeljebb odafigyelnek rá szüleik. Az egyetlen terület, ahol szigorúbb a szabályozás, az az online vásárlás. Mindössze a diákok ötöde (22%) mondta, hogy erre vonatkozóan nincsenek szabályok, 43%- esetében kifejezett szabályok nincsenek, de odafigyelnek rá a szülők, míg 33% mondta, hogy szigorú szabályok vonatkoznak az internetes vásárlásokra. A legkevésbé azzal foglalkoznak a szülők (legalább a kérdezettek felénél nincs szabály erre vonatkozóan), hogy gyermekeik milyen oldalakat néznek meg a neten, mit töltenek le onnan, illetve hogy részt vesznek-e online játékokban.

Mintegy **tízből négy gyermekkel sosem beszél édesanyjuk, vagy édesapjuk arról, hogy mit csinált, látott, vagy olvasott az interneten** (38%) és sosem internetezik együtt vele (36%). A gyerekek 2/3-át sosem bátorítják szüleik, hogy szerezzenek önállóan ismereteket az interneten (66%) és ugyanennyien vannak (67%), akikkel sosem fordul elő, hogy szüleik leüljenek melléjük miközben interneteznek (úgy, hogy csak nézik, de nem szólnak bele abba, hogy mit csinál). A gyerekek 2/3-ával (66%) fordult már elő, hogy szülei segítettek a neten keresni valamit. Hozzávetőlegesen minden második kérdezettnek segítettek abban, hogy jobban tudja használni a netet (51%), magyarázták el, hogy miért jó vagy rossz egy oldal (47%), büntetésből megtiltották, hogy netezzen (46%) és segítettek biztonsági beállítások, szűrők alkalmazásában (44%). A legkevesebben, de így is a diákok valamivel több, mint 1/3-a említette (36%), hogy édesanyja és/vagy édesapja segített, ha rossz történt vele a neten. A diákok bevallása szerint szüleik nem sokkal aktívabbak az ellenőrzés területén sem. A szülői kontroll elsősorban a közösségi oldalon található profilokra terjed ki, továbbá arra, hogy milyen információkat ad meg, mit tölt fel magáról a kérdezett a netre. A lányok és a fiatalabb gyerekek esetében jellemzőbb ez a szülői kontroll.

Tanáraiktól lényegesen kevesebb segítséget kaptak a megkérdezett fiatalok. Ez esetben a legjellemzőbb az volt, hogy magyarázatot kaptak arra, hogy egy weboldal miért jó vagy rossz és, hogy a pedagógus segített abban, hogy jobban tudják használni a netet. Mindkét esetben az interjúalanyaink 33%-a nyilatkozott úgy, hogy erre már volt példa. A fiatalok 1/5-e (20%) kapott valaha tanárától segítséget biztonsági beállítások és/vagy szűrők alkalmazásában, valamint neten történő keresésben. Csak a kérdezettek 8%-a számolt be arról, hogy ha rossz történt vele a neten, akkor oktatója segített neki. Az sem jellemző, hogy az oktatók büntetés céljából megtiltsák a gyerekeknek a netezést, mindössze a válaszadók 7%-ával fordult elő ez.

A fiatalok netes életében egyértelműen a barátoknak jut a legnagyobb szerep még akkor is, ha segítségről van szó. 3/4-ük (73%) számolt be arról, hogy barátja segített már neki keresni valamit a világhálón, közel minden második válaszadónak segített barátja abban, hogy jobban tudja használni a netet (45%) és segített, akkor, ha rossz történt vele az online világban (42%). Harmadukkal (35%), az is előfordult, hogy kortársa magyarázta el, hogy egy adott oldal miért jó vagy nem jó; a biztonsági beállítások és/vagy szűrők alkalmazásában viszont csak 27%-nak segített barátja.

Bár sok fiatal mondta, hogy tanultak a médiáról, a leggyakoribb említések technikai jellegű tudásra vonatkoznak: weboldalak készítése (51%), filmkészítésről/beállításokról (45%), böngészőprogramok használatáról, biztonsági beállításairól (42%).

Azok közül, akik tanultak bármilyen vizsgált (24 féle) témáról is, 31%-a minősítette egyértelműen hasznosnak az elsajátított ismereteket, 50% szerint néha volt hasznos, míg 15% szerint többnyire nem ért semmit.

Részletes eredmények

Az alábbiakban az egyes kérdésekre adott válaszok főbb megoszlásait mutatjuk be (ábrákkal¹), valamint néhány jelentősebb, a gyermekek különböző csoportjai közötti eltérést is kiemelünk.

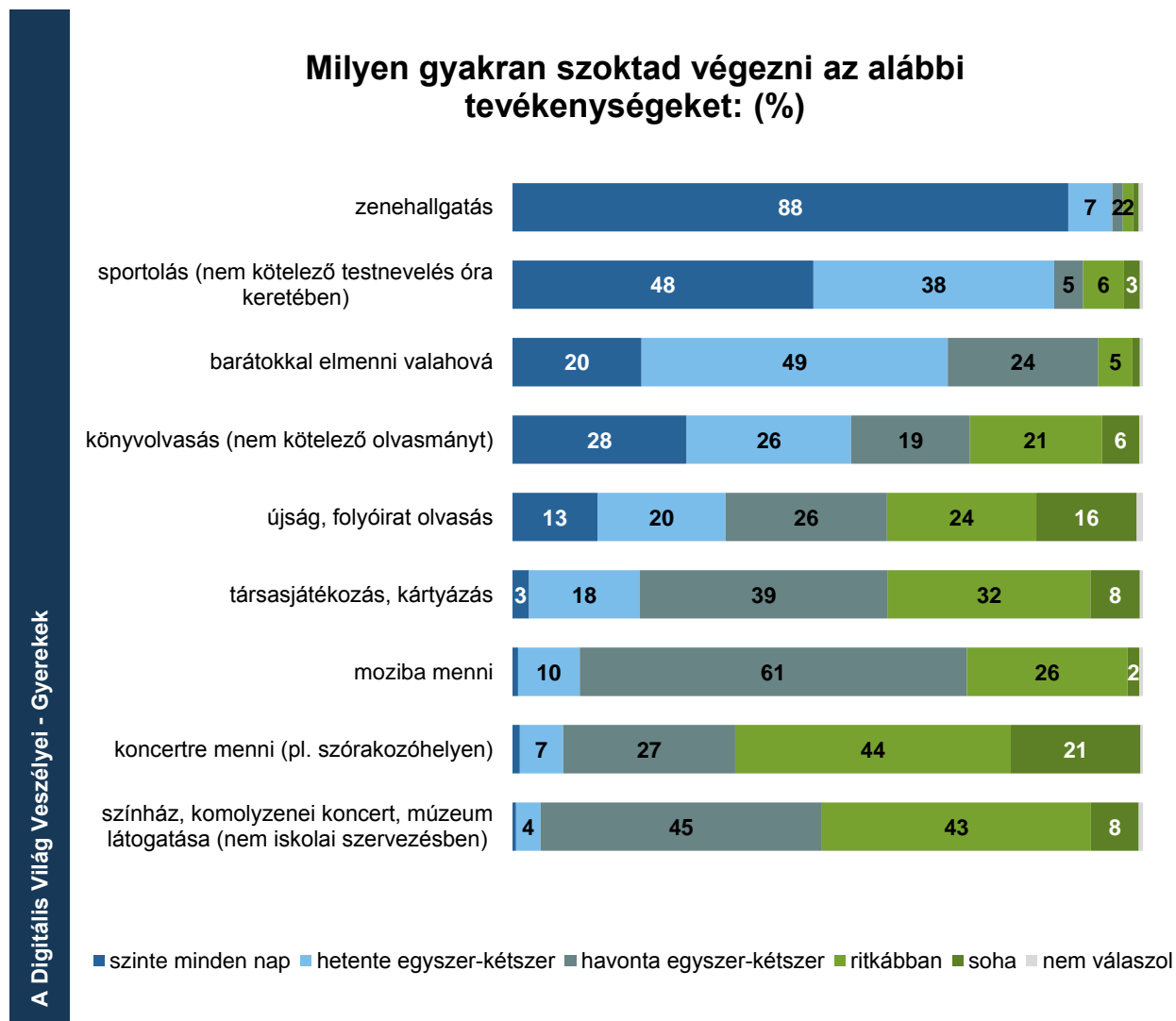
Először a tanulókat az általuk használt eszközökről kérdeztük. Szinte minden gyermek (99%) úgy nyilatkozott, hogy van otthonukban internet. Saját lappal is közel minden második gyermek (43%) rendelkezik, de ha nincs is sajátjuk, otthon jellemzően van notebook, amit szabadon használhatnak (40%). Több mint a fiatalok 2/3-ának (69%) valamilyen saját számítógépe: asztali, laptop vagy tablet. A kérdés összefüggésben áll a válaszadók korával, míg a hetedikesek 56%-ának nincs egyetlen ilyen eszköze sem, a tizenegyedikesek körében ez az arány már csak 30%.

Érdekeség, hogy a megkérdezettek 5%-a nyilatkozott úgy, hogy nincs otthon televízió készülékük, további 3% pedig azt válaszolta, hogy van ugyan, de ő nem nézheti. A gyerekek 1/5-e (21%) rendelkezik saját tévével.

¹ Egyes ábrákon az áttekinthetőség érdekében az alacsony százalékos eredmények értékeit nem tüntettük fel a grafikonon (jellemzően az egy-három százaléknál kisebb adatok esetén). Egyes esetekben a kerekítések miatt az eredmények együttes összege minimálisan eltérhet a 100%-tól.

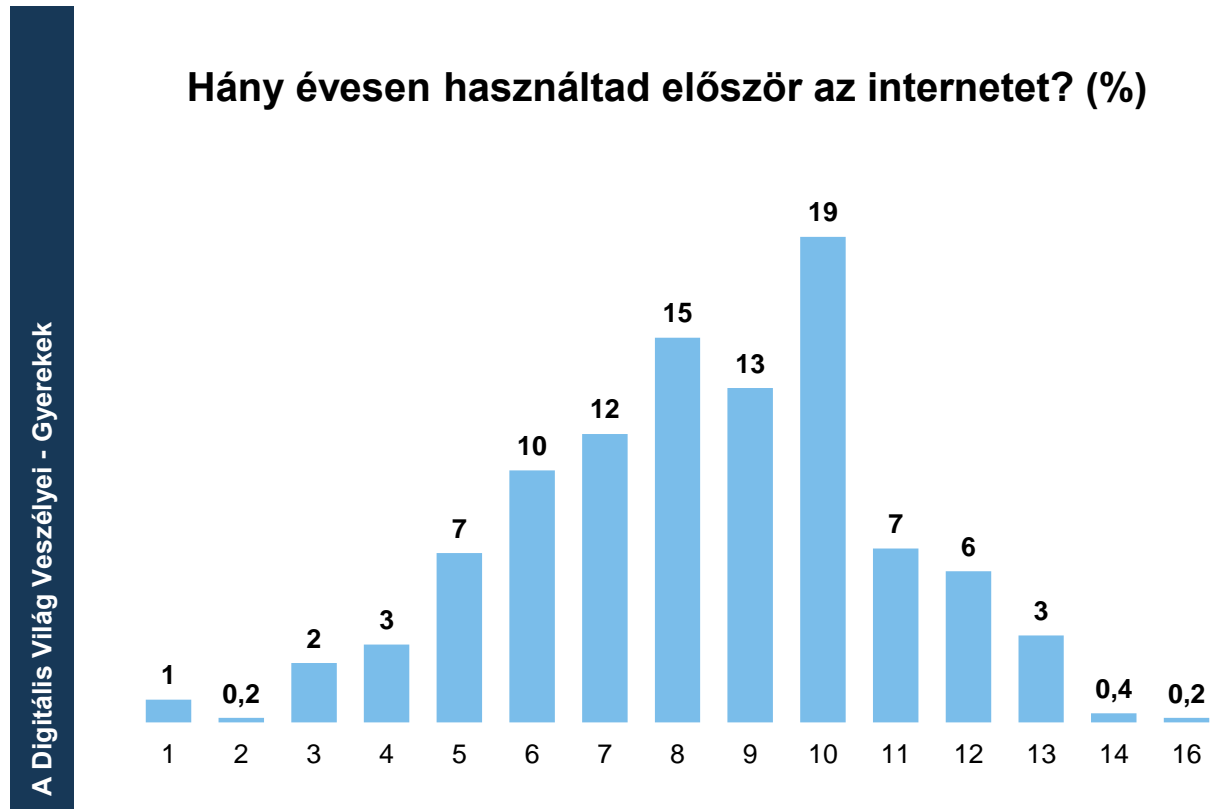
A megkérdezettek körében a legnépszerűbb szabadidős tevékenység a zenehallgatás, 9/10-ük (88%) minden nap, vagy szinte minden nap hallgat zenét. Az aktívan, legalább heti rendszerességgel sportolók aránya is hasonlóan magas, 86%. A legkevésbé koncertekre, illetve különböző kulturális helyekre (színház, múzeum, komolyzenei koncert) szoktak járni a diákok. Legalább havi rendszerességgel az előbbit 35%, az utóbbiakat 49% látogatja. A jobb tanulók gyakrabban olvasnak könyvet, sportolnak, viszont ritkábban mennek el barátokkal valahova, vagy koncertre, illetve moziba.

2. ábra

Átlagosan 8,34 éves korukban kezdték el használni az internetet a válaszadók. A fiúk kicsit előbb (7,92 év), mint a lányok (8,82 év). Kor szerinti bontásban nem szignifikánsak a különbségek, de a kirajzolódó eredmények azt az ismert tendenciát erősítik, miszerint a gyermekek egyre korábban ismerkednek meg az online világgal (sorban az átlag életkor a hetedikesektől a tizenegyedikeseig: 8,03-8,06-8,45-8,72-8,59).

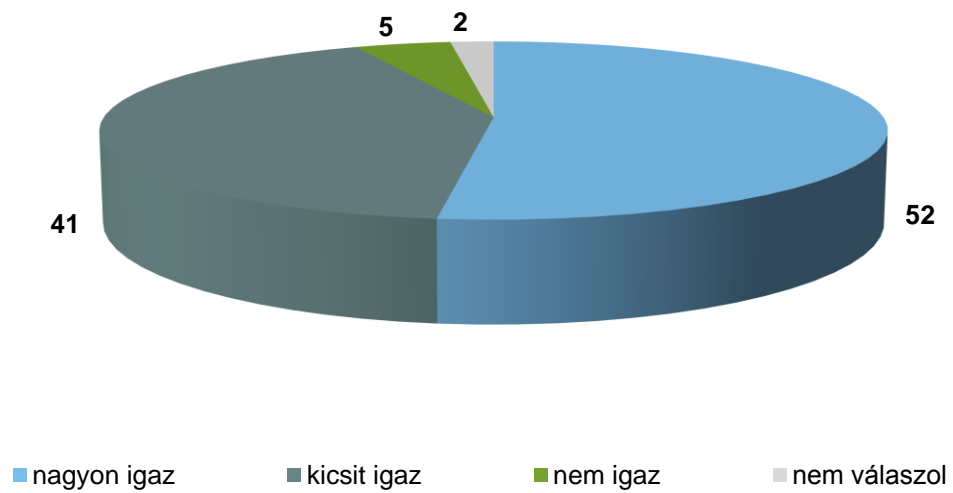
3. ábra

A diákok fele magabiztosnak érzi az internettel kapcsolatos tudását, mindössze 5%-ok nyilatkozott úgy, hogy nem igaz rá az az állítás, hogy sokat tud az internetről. A fiúk közül 64% válaszolta azt, hogy ez nagyon is igaz rá, míg a lányok közül csak 44%. Az életkorral is nő a netes tudás, a hetedikeseknek még csak 4/10-e (40%), addig a tíz és tizenegyedikeseknek már 6/10-e (62% és 60%) vélekedett így.

4. ábra

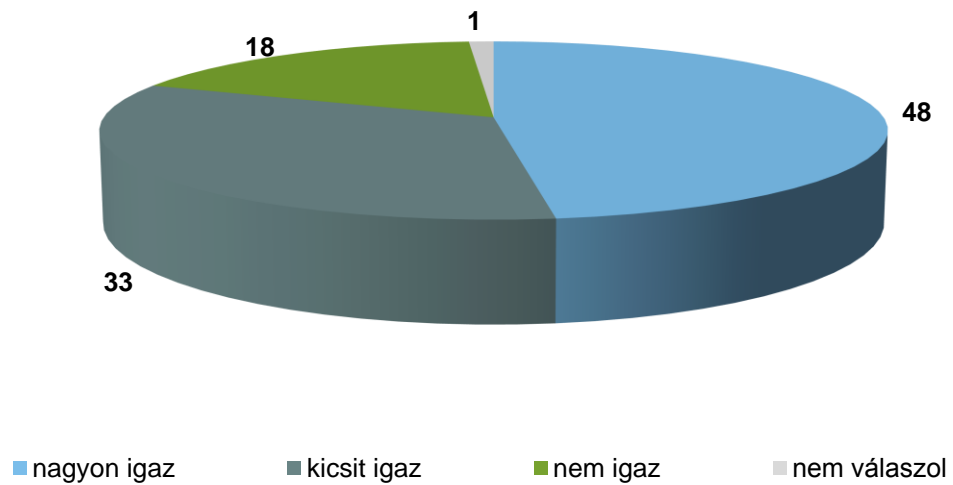
Mennyire igaz rád: sokat tudok az internetről (%)

Amikor azt kérdeztük a tanulóktól, hogy ez a tudásuk a szüleikéhez viszonyítva milyen szintű, már valamivel visszafogottabban nyilatkoztak. 18% érzi úgy, hogy a szülei többet tudnak e téren, a 81% közül, aki úgy érzi jártasabb szüleinél az internetes kérdésekben 33% kicsit tartja ezt igaznak, 48% nagyon.

5. ábra

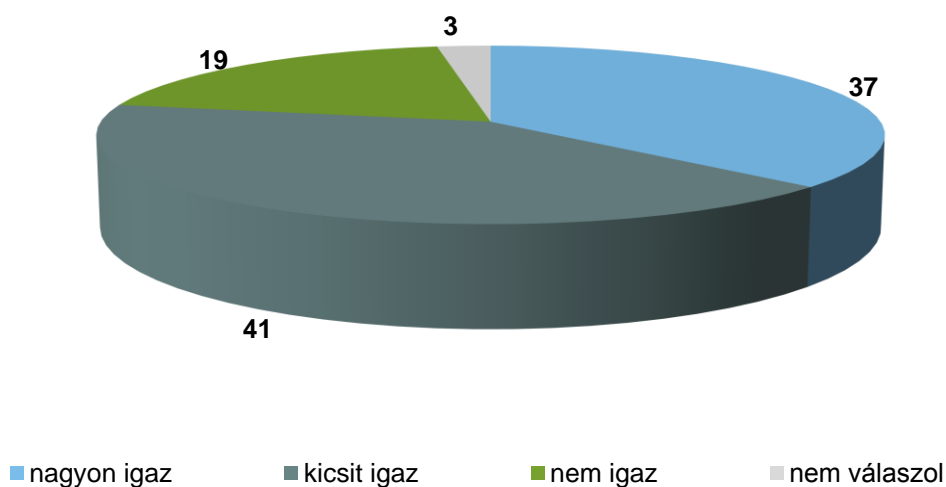
Mennyire igaz rád: többet tudok az internetről, mint a szüleim (%)

Tanáraik internetes ismeretet valamivel jobbra értékelték a diákok, mint szüleikét, de továbbra is saját magukat érzik jártasabbnak a témában. 37% vélekedett úgy, nagyon igaz rá, hogy többet tud e téren tanárainál, 41%, hogy kicsit igaz rá, míg 19%, nem tartotta ezt helytállónak.

6. ábra

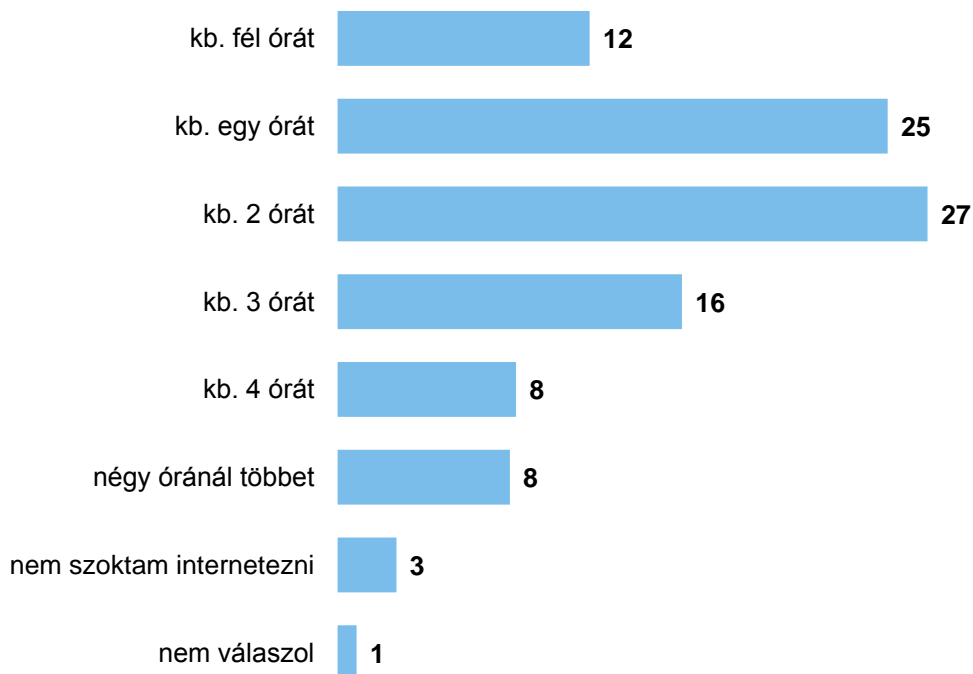
Mennyire igaz rád: többet tudok az internetről, mint a tanáram (%)

Egy átlagos tanítás nélküli napon minden második (53%) megkérdezett fiatal egy-két órát tölt a világhálón, tanítás nélküli napon viszont már csak minden harmadik (32%) elégszik meg ennyi idővel. Tanítási napon 8%-uk tölt több mint 4 órát az online térben, amikor viszont nincs iskola már 23%-uk. Akár tanítási nap van, akár nem a rosszabbul tanulók több, a jobban tanulók kevesebb időt töltenek az interneten.

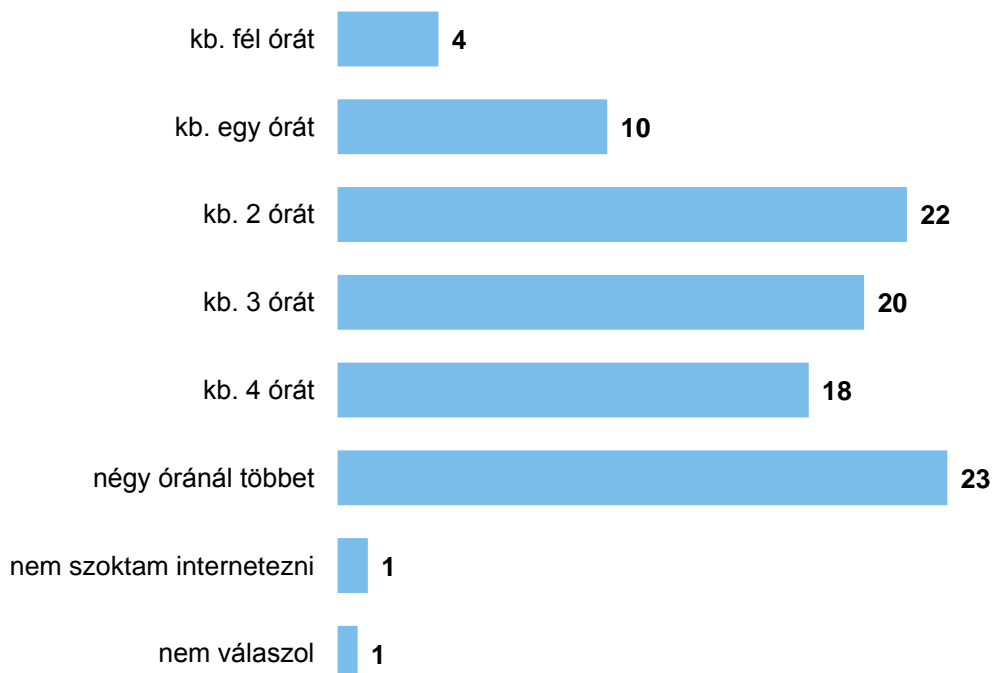
7. ábra

Mennyi időt töltesz internetezéssel egy átlagos tanítási napon? (%)

8. ábra

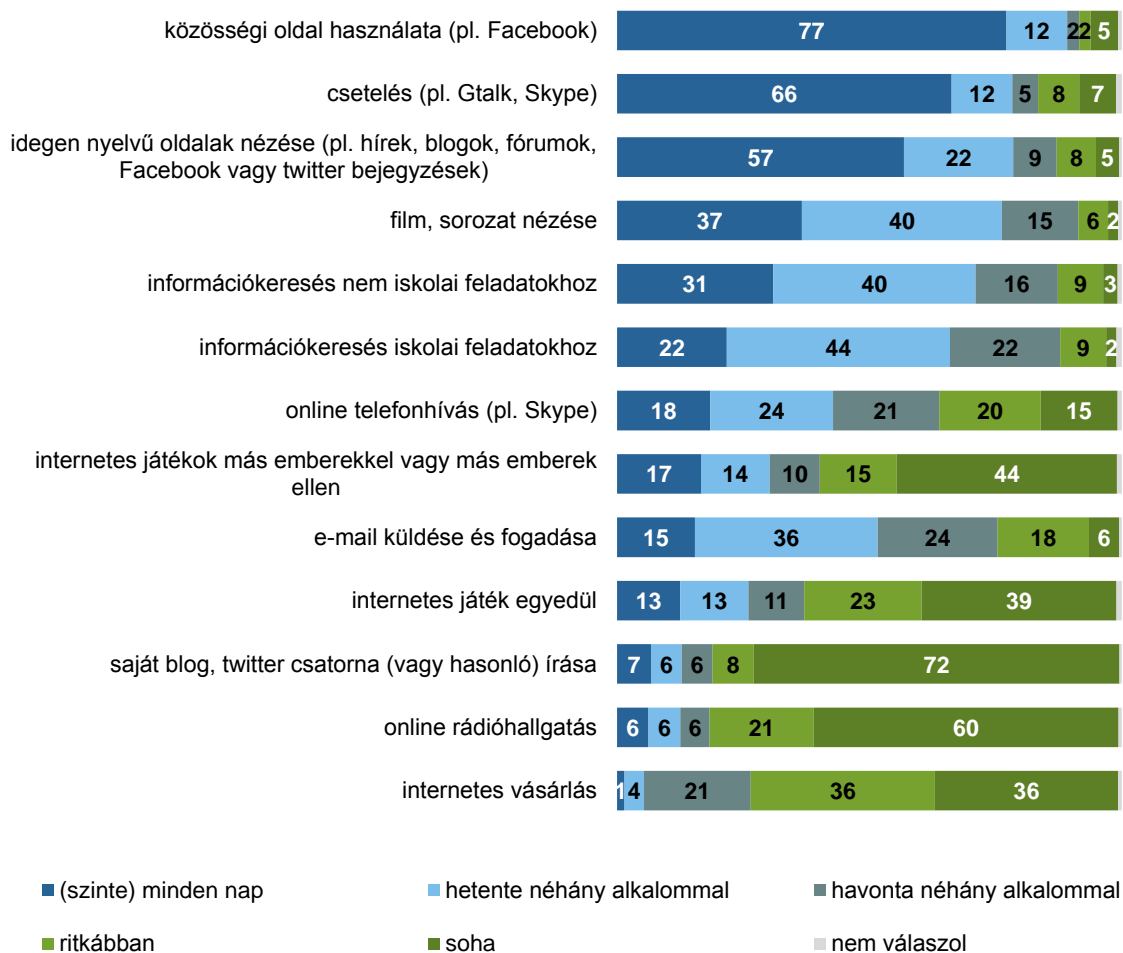
Mennyi időt töltesz internetezéssel egy átlagos tanítás nélküli napon? (%)

A netes tevékenységek közül a közösségi oldalak használata, a csetelés és az idegen nyelvű oldalak nézése a leggyakoribb a vizsgált tinédzserek körében. A közösségi oldalakon a fiatalok 9/10-e (89%) legalább heti rendszerességgel megfordul, a napi szinten használók aránya 77%. Csetelést és idegen nyelvű oldalak megtekintését legalább heti szinten végzi a kérdezettek 8/10-e (78%), és közel ennyien vannak azok is, akik legalább heti néhány alkalommal néznek online filmeket vagy sorozatokat (76%). Ez utóbbi tevékenységre kevésbé jellemző a napi szintű gyakoriság, mint a korábban említett háromra. Érdekesség, és az ismert trendeket (fiatalok inkább az azonnali üzenetküldést/kommunikációt preferálják) igazolja az az eredmény hogy bár csak a megkérdezettek 6%-a nyilatkozott úgy, hogy sosem e-mailezik, de többségük ritkán teszi ezt. Mindössze 15%-uk végez napi szintű online levelezést, 36% hetente ír/olvas e-mailt, de még ennél is többen vannak, 42%, akik legfeljebb havi néhány alkalommal váltanak valakivel elektronikus levelet. A legkevésbé népszerű online tevékenységek a saját blog vagy twitter csatorna írása, 72% sosem tesz ilyet, továbbá az online rádióhallgatás, amit 60% nem szokott végezni. Viszonylag magas még azok aránya, akik sosem játszanak az online térben, 44% nem szokott ezen a platformon mással vagy más ellen játszani, és 39% nem szokott ilyet egyedül tenni. Az interneten nem vásárolnak túl gyakran a megkérdezett fiatalok, de 63%-uk már kipróbálta ezt.

9. ábra

Milyen gyakran használod az internetet az alábbiakra: (%)

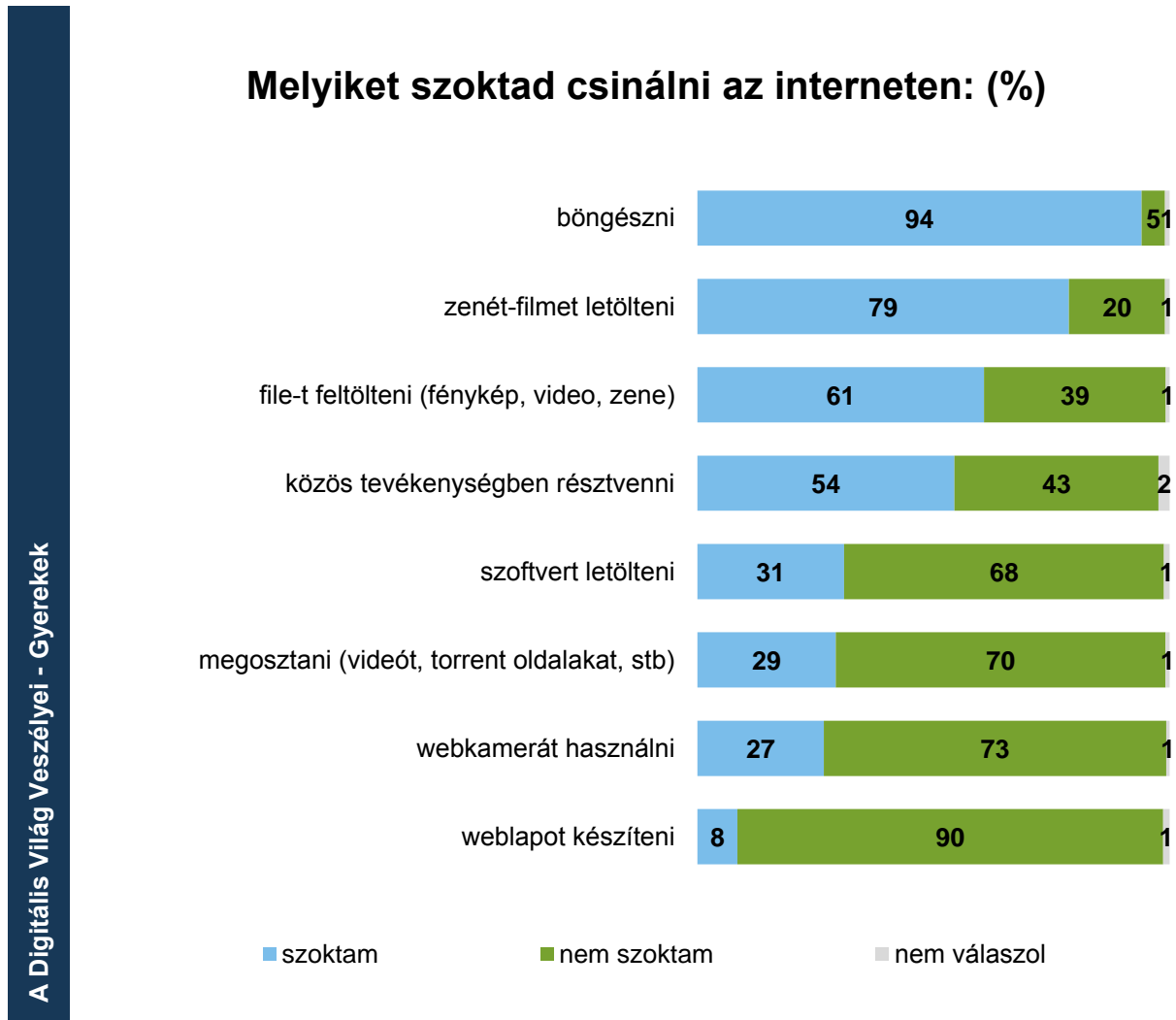

A tanulók egyes csoportjai között jelentős eltérés van az online vásárlást illetően, a – kérdésre válaszoló – fiúk 71%-a, a lányok 57%-a vett már valamit ily módon. A gyermekek korával nő az ezt kipróbálók aránya, a hetedikesek esetében ez az arány 49%, a nyolcadikosoknál 63%, a kilencedikeseknél 66%, a tízedikeseknél 68%, míg a legidősebbeknél 71%. A fiatalok anyagi helyzetére konkrétan nem kérdeztünk rá, de választottunk egy olyan indikátort (milyen gyakran utaznak külföldre), ami jó megközelítéssel megkülönbözteti a leginkább eltérő csoportokat. Az internetes vásárlás kipróbálása és ezen indikátor között is összefüggés mutatható ki. Akik szinte sosem utaznak külföldre, azok körében az „e-vásárlók” aránya 43%, míg a másik végtetel képviselő évente többször utazók körében 71%. (A köztes arányok 2-3 évente, vagy ritkábban utazók: 51%, kb. évente utazók: 63%.) A kérdés természetesen összefüggésben áll a válaszadó netes tudásával is. Azoknak, akik a legjáratasabbnak tartják magukat e téren, 75%-a vásárolt

már neten, azok közül, akikre kicsit igaz csak, hogy sokat tudnak az internetről 51%-a, míg a legkevesebb ismerettel rendelkezőknek 41%-a. A tanulmányi eredményeket tekintve gyakoribb közösségi oldal használat jellemzőbb a gyengébb tanulmányi eredménnyel rendelkezőkre, és ugyanez igaz az saját blog vagy twitter csatorna írására, az idegen nyelvű weboldalak böngészésére, illetve az online film és sorozat nézésre is.

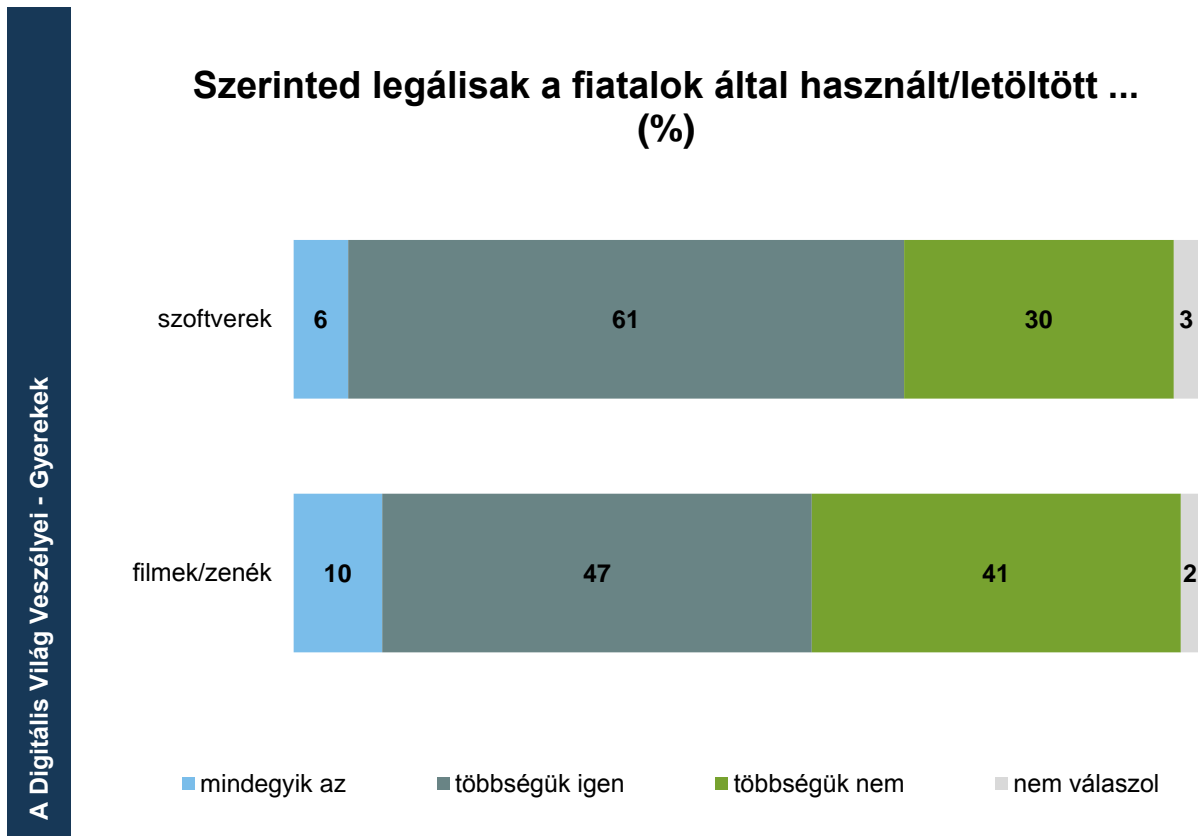
Egy egyszerű választásos kérdéssel is vizsgáltuk a netezési szokásokat. Ez esetben a válaszadóknak annyit kellett jelölniük az egyes tevékenységekkel kapcsolatban, hogy ezeket szokták-e végezni vagy sem (anélkül, hogy ennek gyakoriságáról nyilatkoznának).

10. ábra

Kiemelendő, hogy tízből nyolc diák (79%) szokott zenét és/vagy filmet letölteni (a hetedikes és nyolcadikos gyerekekre, illetve a jobb tanulóokra valamivel kevésbé jellemző). Ez különösen érdekes a következő két kérdés tükrében. A fiatalok által használt/letöltött szoftverekről a kérdezettek 30%-a véli úgy, hogy többségében nem legálisak, míg a filmek, zenék esetében 41%. Azok aránya, akik szerint mindegyik az, igen alacsony: 6% és 10%. A letöltési szokásokban nincs különbség annak függvényében, hogy a fiatalok ezt mennyire tartják legálisnak, aki úgy gondolja, hogy ez törvénytelen, ugyanúgy tölt le, mint az, aki azt gondolja, hogy többségében ezeket a tartalmakat jogszerűen „leszedheti a netről”.

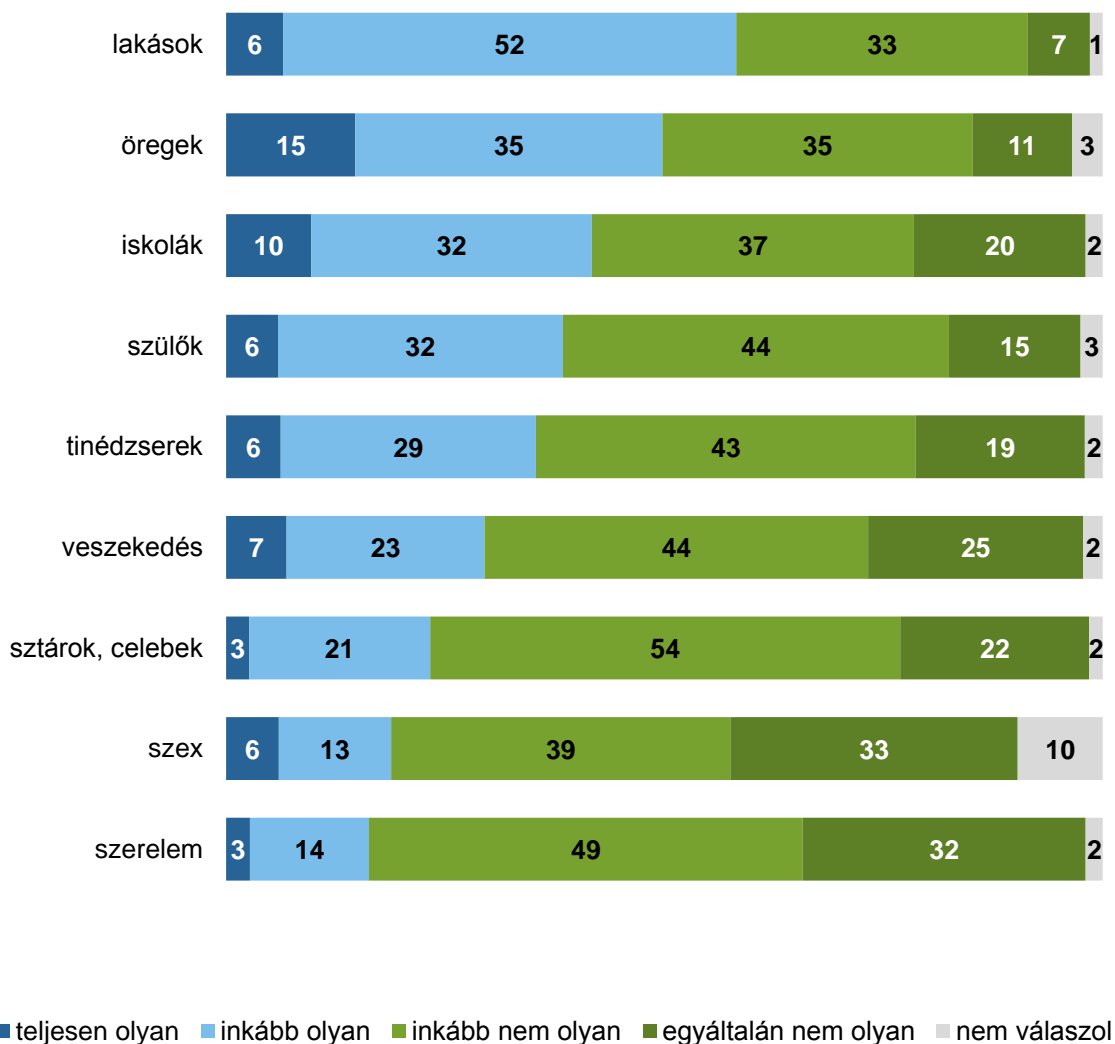
11. ábra

Arra is kíváncsiak voltunk, hogy a fiatalok a médiában látottakat mennyire azonosítják a valóval. A kérdésben véleményt nyilvánító fiatalok között csupán a lakások és az öregek esetében voltak többségben azok, akik a kettőt inkább azonosnak találják (teljesen és inkább olyan válaszok). Az öregek esetében válaszolták a legtöbben, de még így is csak 15 százaléknian, hogy ők teljesen olyanok a való életben, mint amilyenek a média láttatja őket. Leginkább a szexről és a szerelemről gondolják a fiatalok, hogy egyáltalán nem olyan a digitális világban, mint a hétköznapi világban (sorban 33% és 32% válaszolta ezt).

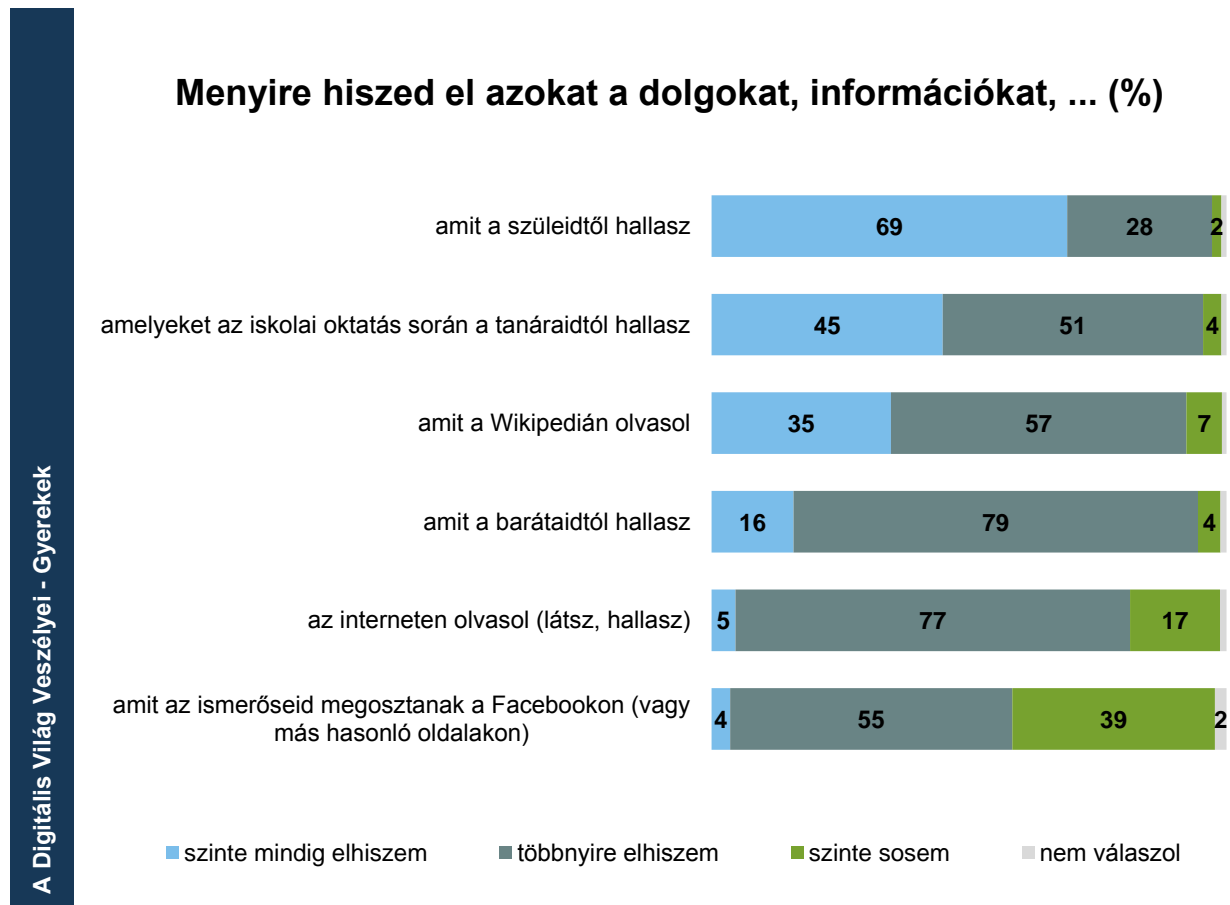
12. ábra

Szerinted a médiában ábrázolt alábbi helyszínek, jelenségek vagy személyek mennyire olyanok, mint a való életben: (%)

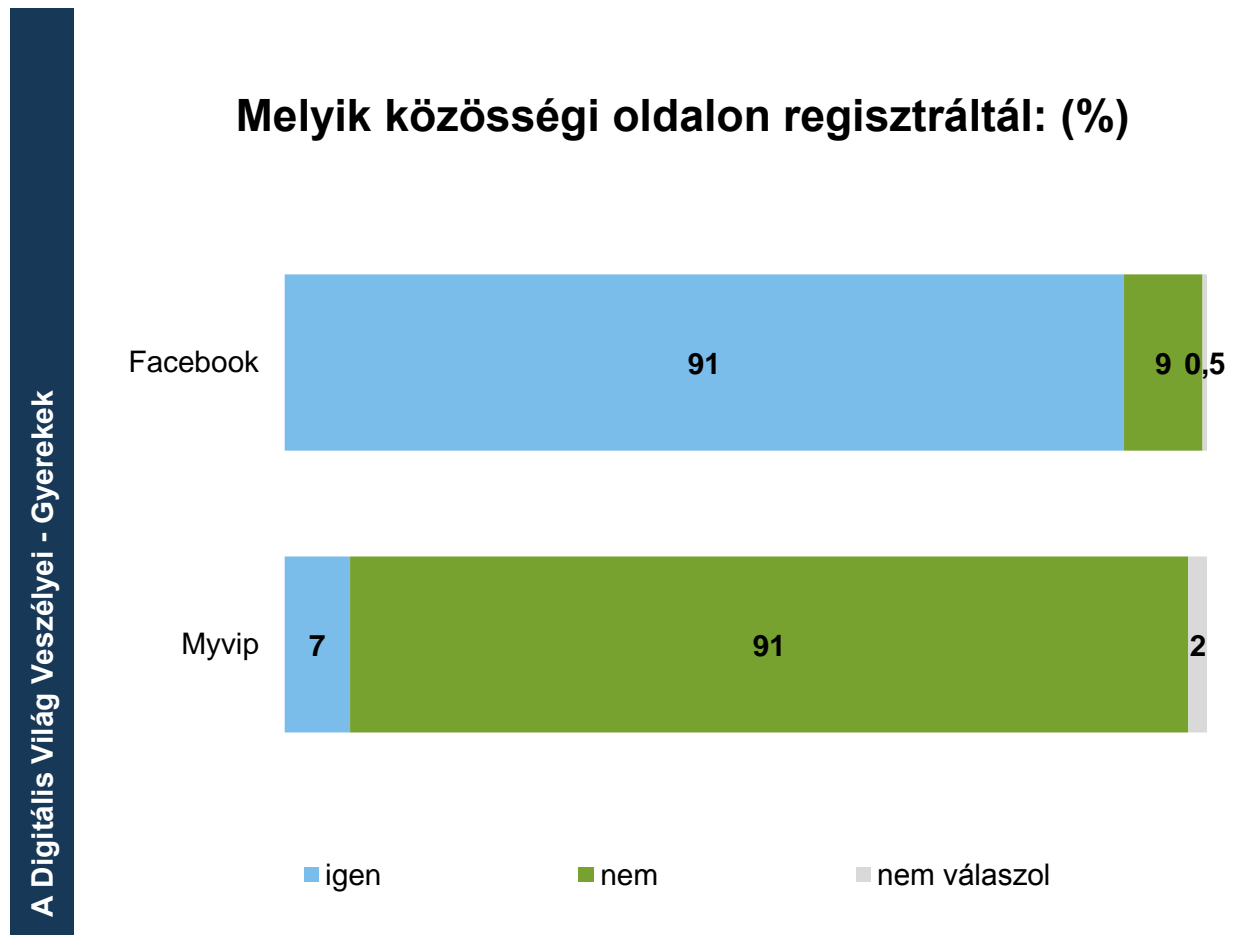
Egy kérdéssor segítségével azt is vizsgáltuk, hogy a diákok mennyire tartják hitelesnek a különböző forrásokból szárazó információkat. A szüleiktől hallottakat tízből heten (69%) mindig elhiszik, a tanárok esetében már csak 45% álltja ezt, de a Wikipédia megítélése sem sokkal rosszabb, ez esetben 35% nyilatkozott így. Az egyetlen olyan – vizsgált – tartalom, amivel szemben kifejezetten kritikusak a tanulók, az az ismerősök által a Facebookon megosztott információ, ezeket 39% szinte sosem hiszi el. A jobb tanulókra jellemzőbb, hogy hisznek szüleiknek és tanáraiknak.

13. ábra

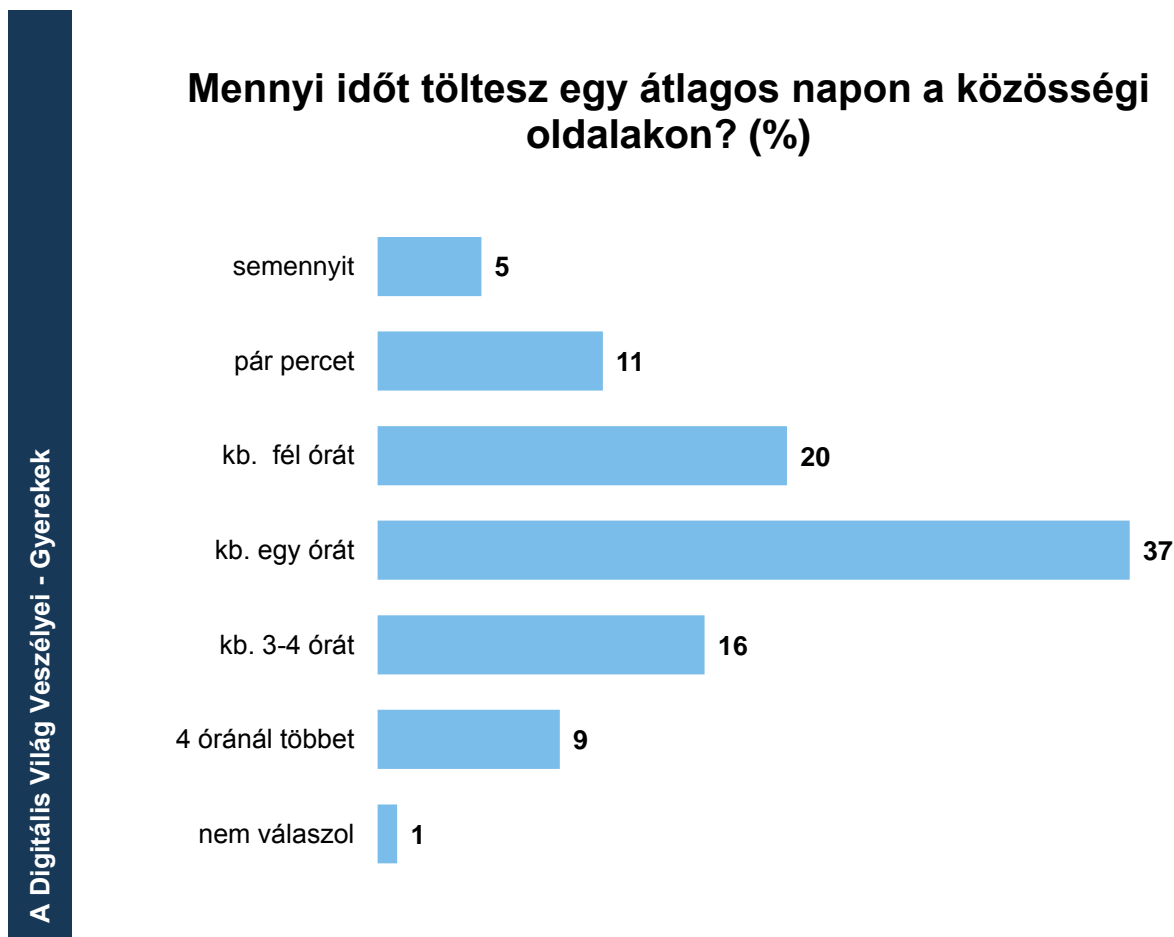
Tízből kilenc (91%) megkérdezett tagja a Facebooknak, a második legnépszerűbb közösségi oldal (spontán említések) az Instagram, majd a Snapchat következik a sorban. A közösségi oldalakon átlagosan 392 ismerősük van a kérdezetteknek. A medián értéke 300, azaz a válaszadók egyik felének ennél több, a másik felének ennél kevesebb online ismerőse van. Érdekes összefüggést mutat a Facebook regisztráció és a válaszadók tanulmányi eredménye. A kitűnő tanulók 15%-ának nincs profilja a legnagyobb közösségi oldalon, a jó tanulók esetében ez az arány 6%, a nem jó tanulók esetében pedig 3%.

14. ábra

Egy átlagos napon a legtöbb diák (37%) kb. egy órát tölt közösségi oldalakon, de minden negyedik (25%) legalább három órát.

15. ábra

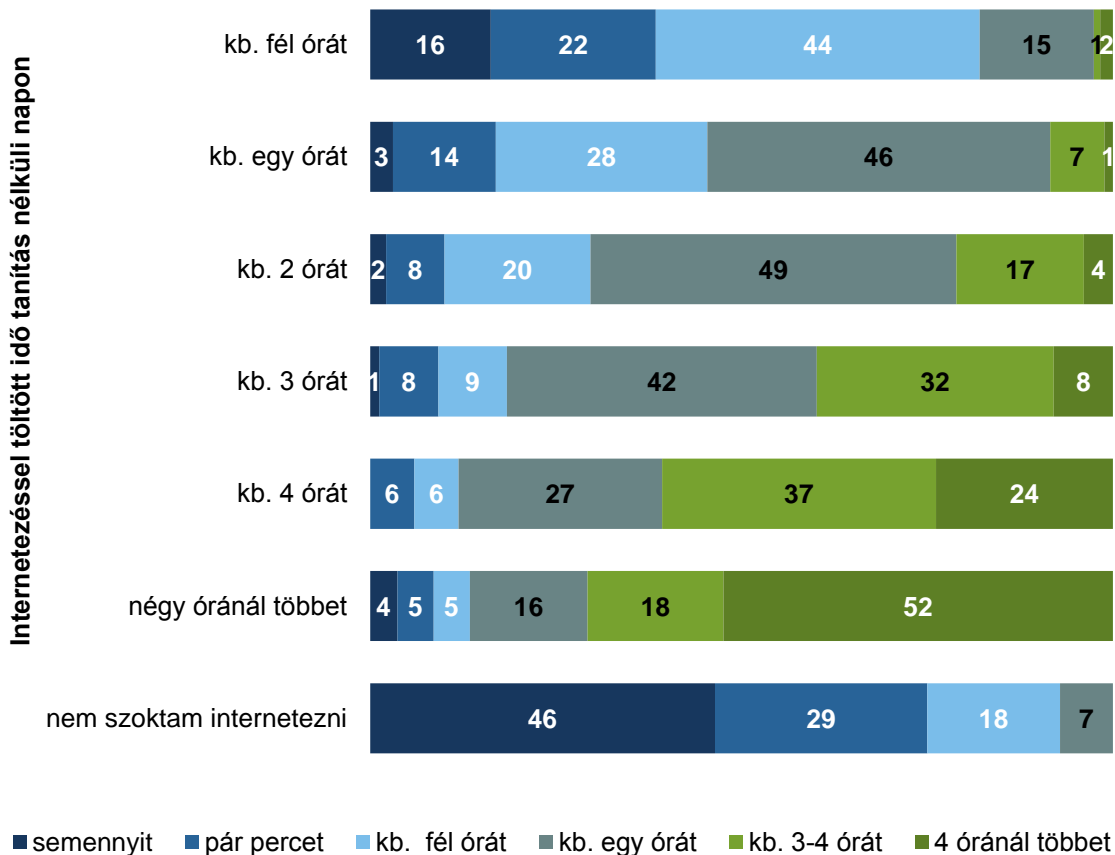

A lányokra jellemzőbb a sok használat, a fiúk körében gyakoribb, hogy nem vagy csak minimális időt szánnak erre. Az életkorral is látványosan nő a közösségi oldalakon töltött idő. A fél óránál kevesebb időt erre szánók aránya (bele értve a semennyi időt is), a hetedikesek körében 35%, a tizenegyedikesek körében már csak 6% (a köztes értékek sorban az évfolyam növekedésével: 22%, 12%, 6%). Ezzel párhuzamosan a legalább három órát ezeken a szíjakon időzők aránya a legkisebbeknél még csak 10%, a legnagyobbaknál már 40% (a köztes értékek sorban az évfolyam növekedésével: 20%, 28%, 31%). Összefüggés mutatható ki a tanulmányi eredmény és a közösségi oldalakon töltött idő között is, a nem jó tanulók 25%-a 3-4 órát, 19%-a 4 óránál is több időt szán egy átlagos napon ezekre az oldalakra, a jó tanulóknak sorban 18%-a és 9%-a tesz így, míg a kitűnő tanulóknak mindössze 12%-a, illetve 4%-a.

Nem teljesen azonos időintervallumok segítségével vizsgáltuk az internetezésre fordított és a közösségi oldalakon töltött időt, illetve az internetezésnél megbontottuk ezt iskolai és tanítás nélküli napokra, de ezen értékek grafikus ábrázolása így is azt mutatja, hogy a gyermekek nagyjából fele az internetezésre fordított idő legnagyobb (vagy akár egész) részét a közösségi oldalakon tölti.

16. ábra

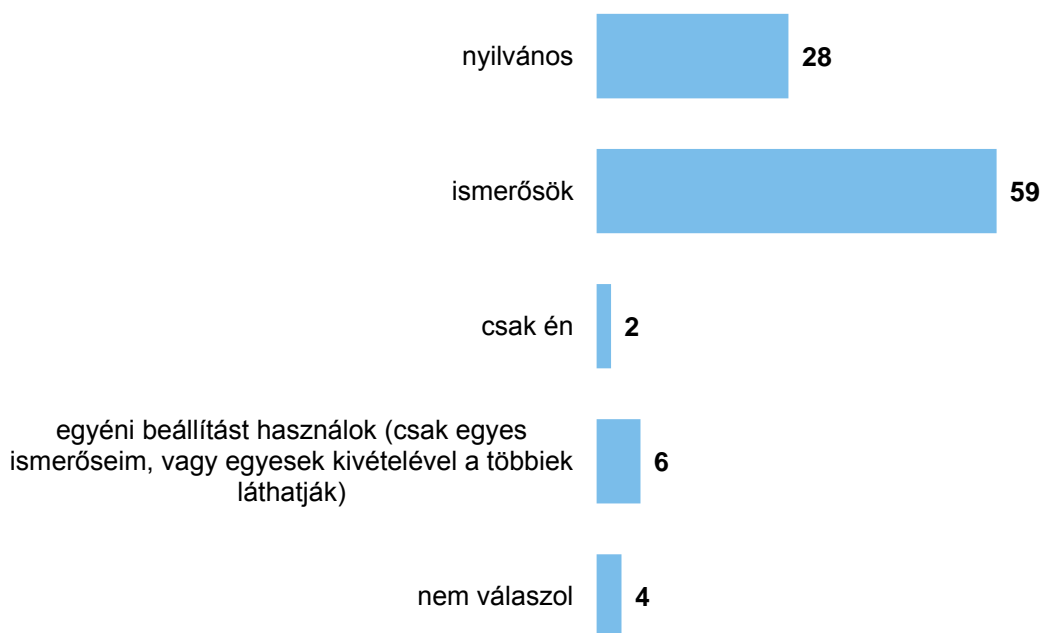
Közösségi oldalakon töltött idő, az átlagos tanítás nélküli napi internetezés függvényében (%)

A közösségi oldalakon található profiljukat megtekinthetőségét csak kevesen szabályozzák egyéni beállításokkal. 28% profilja nyilvános, míg 59% nyilatkozott úgy, hogy csak ismerősei láthatják teljes mértékben ezt/ezeket. A nemek közt mutatkozik némi különbség a kérdésben, az érdemben válaszoló fiúk 37%-ának nyilvános a profilja, a lányok esetében csak 23% ez az arány.

17. ábra

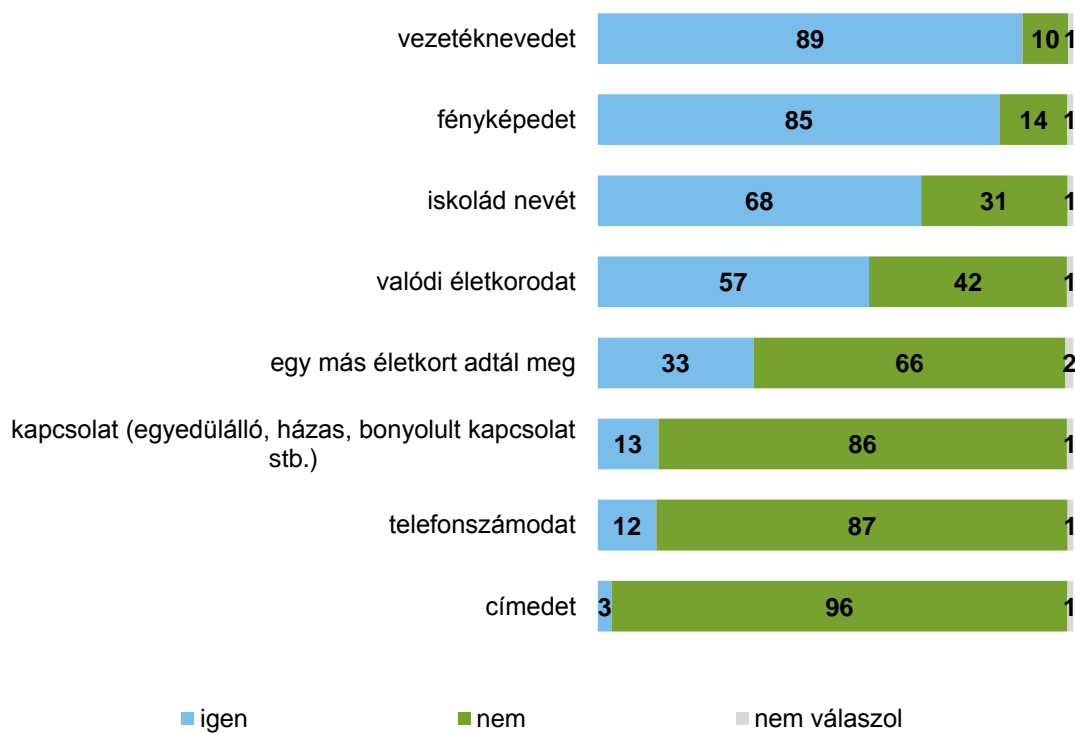
Az általad leggyakrabban használt közösségi oldalon ki láthatja a profilodat? (%)

A közösségi oldalakon a fiatalok jellemzően megadják vezetéknevüket (89%), fényképüket (85%), iskolájuk nevét (68%). Az életkor tekintetében 57% megadja valódi életkorát, míg 33% más kort ad meg, mint a valós. A kettő között tapasztalható némi átfedés (5% esetében), itt feltételezhetően egyes oldalakon a valós, míg más oldalakon nem valós kort adtak meg. 16% azok aránya, akik mindkét esetben nemmel válaszoltak, ők feltételezhetően egyáltalán nem adják meg korukat ezeken az oldalakon.

18. ábra

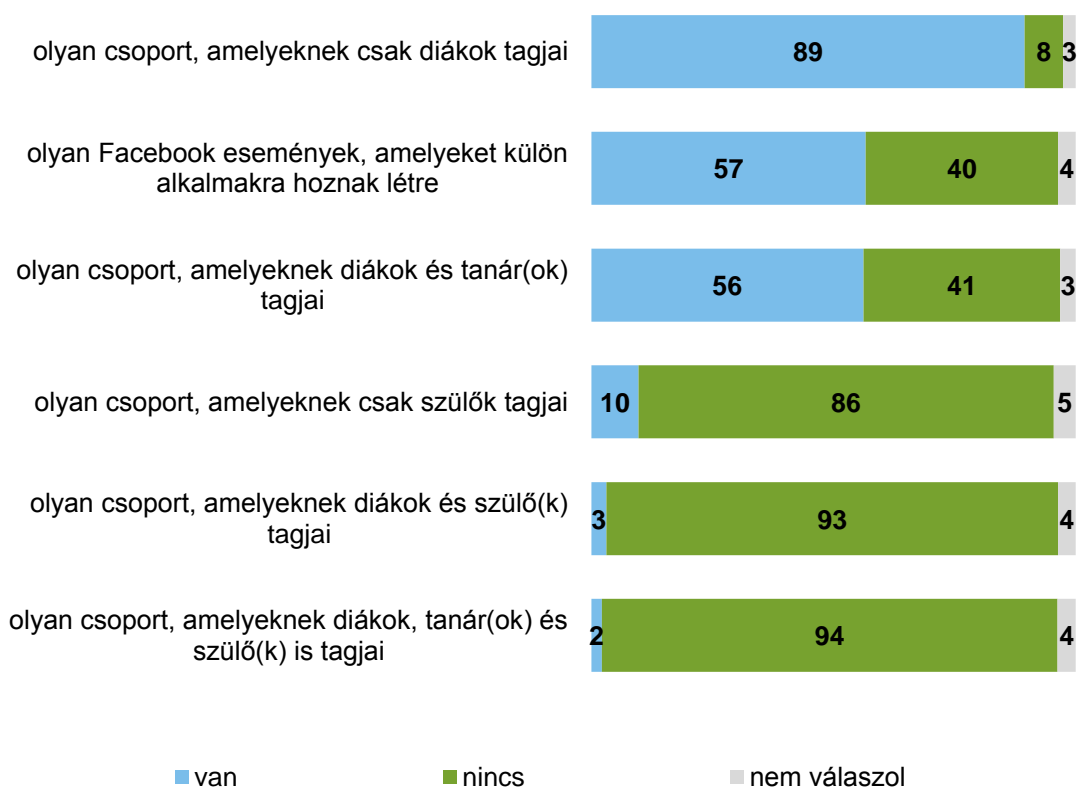
Az általad leggyakrabban használt közösségi oldalon mit tartalmaz a profilod: (%)

A megkérdezett tinédzserek 9/10-e (89%) nyilatkozott úgy, hogy az osztályának van olyan Facebook csoportja melynek csak diákok tagjai (8% állította, hogy nincs ilyen, míg 3% nem adott érdemi választ). Több mint minden második diák (57%) jelölte meg azt is, hogy osztályuk létrehoz ún. Facebook eseményeket egy-egy alkalomra, és hogy van olyan csoportjuk is, melynek a diákokon kívül tanárok is tagjai (56%). Az olyan Facebook csoportok melyeknek szülők (is) tagjai, nem jellemzőek.

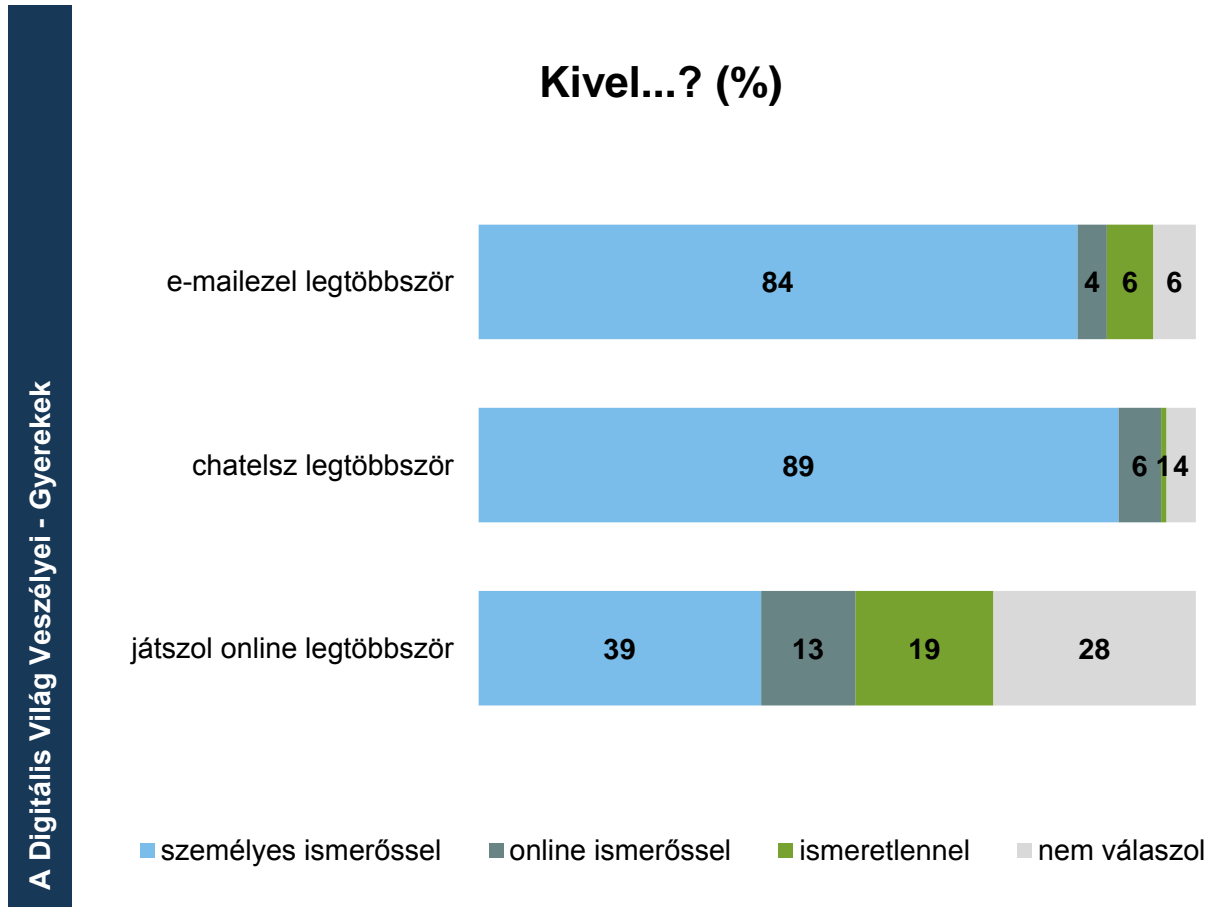
19. ábra

Van(nak) Facebook csoportja(i) az osztálynak: (%)

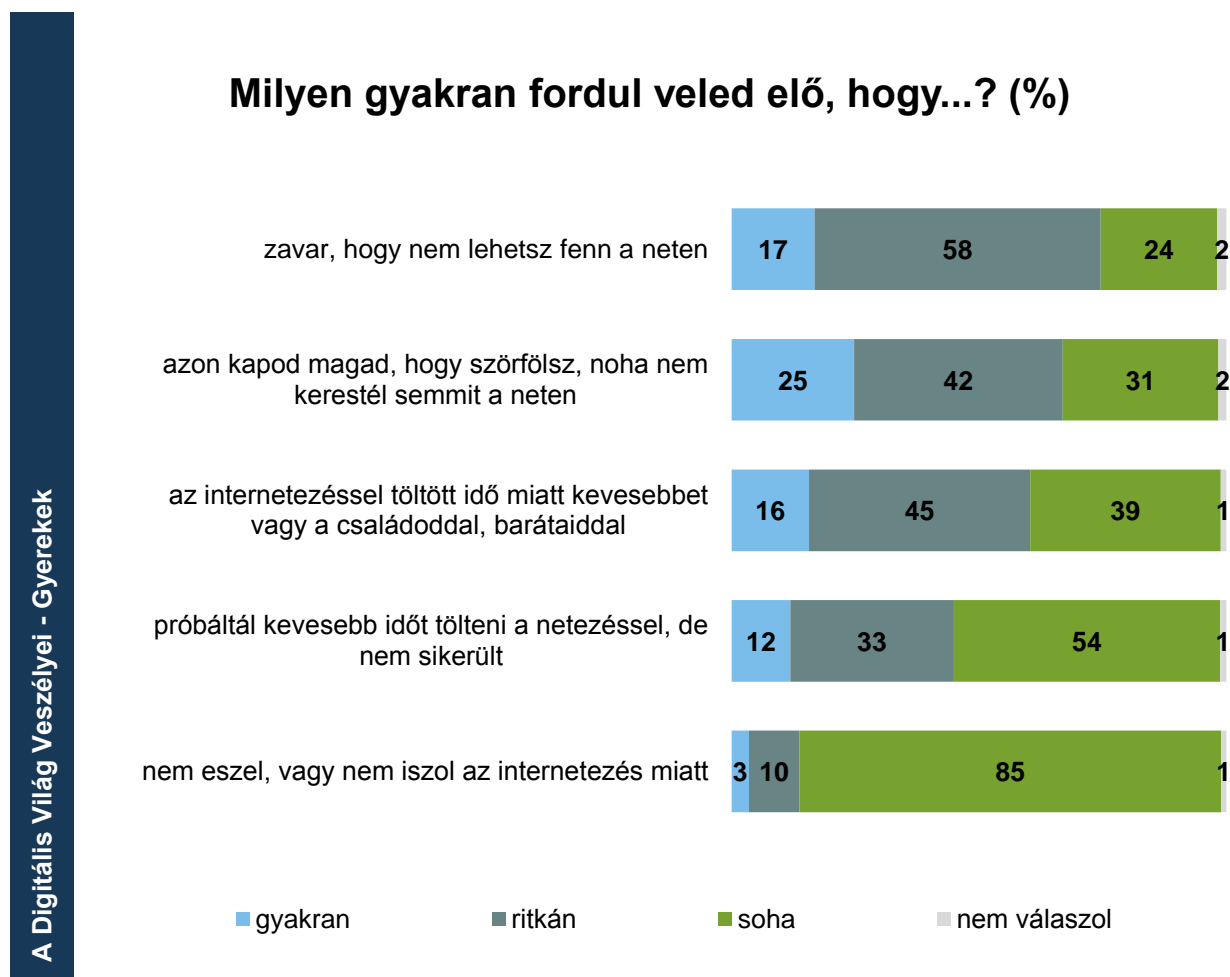
E-mailezni és chatelni a döntő többség személyes ismerőseivel szokott a leggyakrabban. A online játék esetében sokkal gyakoribb az ismeretlenekkel, vagy csak online felületről ismert személyekkel történő kontaktus. Külön vizsgálva az online platformokon másokkal legalább havonta játszó válaszadókat, az látható, hogy bár a legtöbben leggyakrabban személyes ismerősökkel játszanak (41%), de magas (29%) az ismeretlenekkel és az online ismerősökkel (22%) játszó aránya (7% nem válaszolt a kérdésre).

20. ábra

A túlzott nethasználatra utaló jelek közül a leggyakrabban az fordul elő a megkérdezettekkel, hogy zavarja őket, hogy nem lehetnek a neten, 17%-ukkal ez gyakran megesik, 58%-ukkal csak ritkán. Az, hogy azt veszik észre, hogy szörfölnek, noha nem kerestek semmit negyedükkel (25%) gyakran megesik, további 42%-kal alkalmanként. Az online világ miatt gyakran tölt kevesebb időt a családjával, barátaival 16%, de további 45%-kal is megesik ez alkalmanként. A kérdezettek saját bevallása szerint viszont a többséggel (54%) olyan sosem fordul elő, hogy képtelen lett volna kevesebb időt tölteni netezéssel, holott próbálkozott vele, azt pedig 85%-uk tagadta, hogy lett volna, hogy nem eszik vagy iszik az „online elfoglaltsága” miatt.

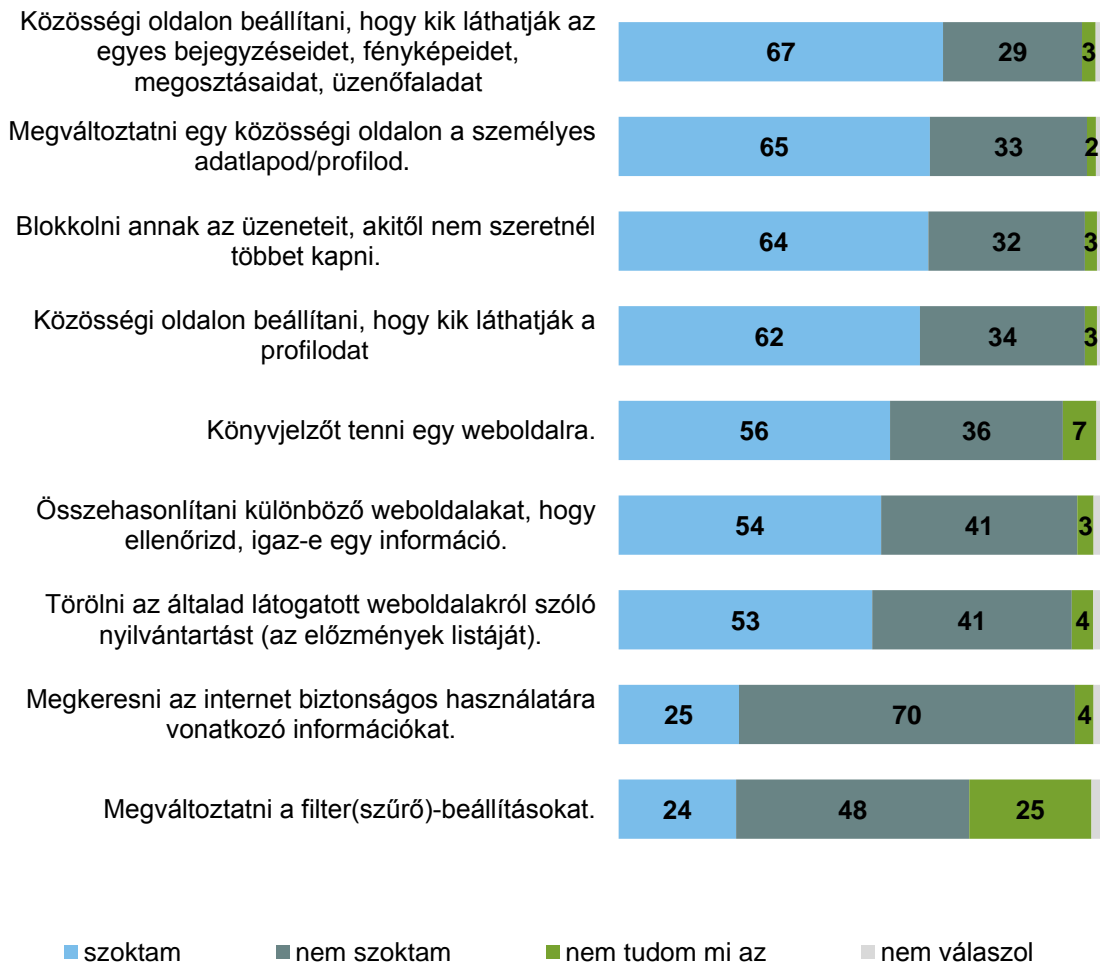
21. ábra

Megkérdeztük a tanulóktól, hogy milyen különböző beállításokat, illetve egyéb biztonságos nethasználattal kapcsolatos tevékenységeket tudnak megcsinálni az interneten, továbbá, hogy ezeket szokták-e végezni. A legtöbb tevékenység nem okoz gondot a fiataloknak, legtöbben (25%) a szűrőbeállításokkal kapcsolatban mondták, hogy nem tudják mi az és ezt csak minden negyedik válaszadó (24%) szokta megváltoztatni.

22. ábra

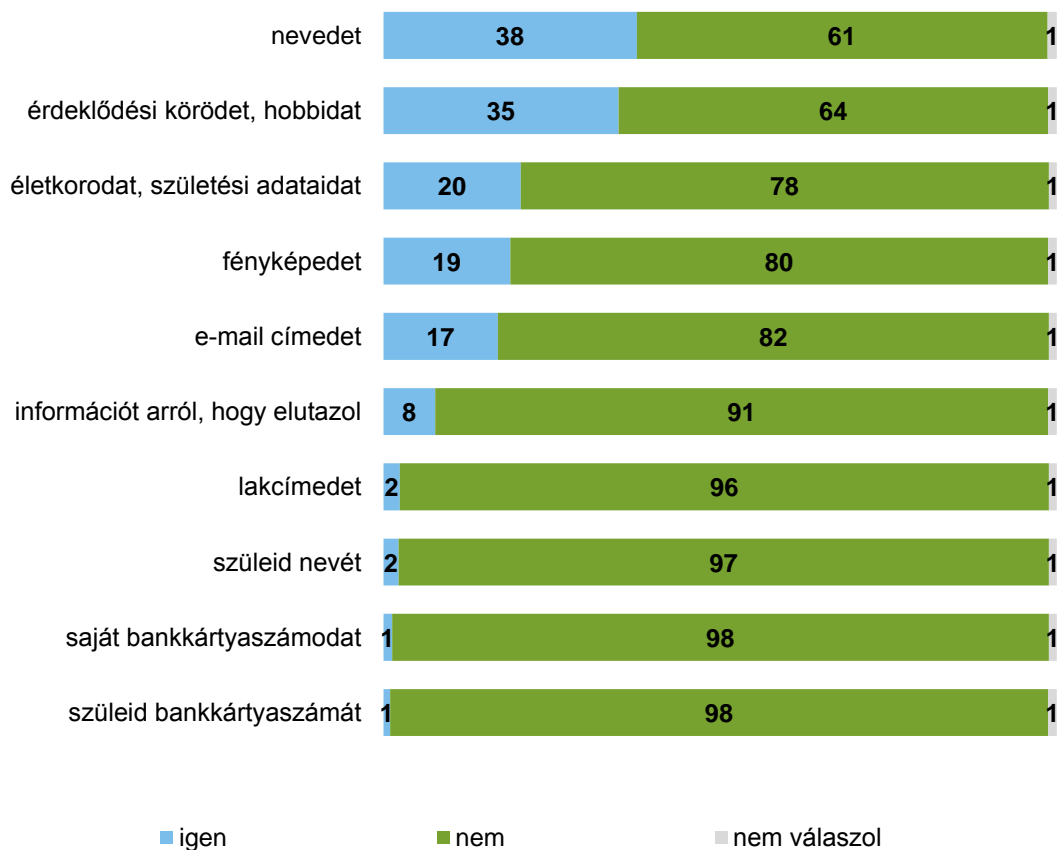
Melyiket tudod megcsinálni az interneten: (%)

Közösségi oldalon, chaten, skype-on, vagy „ismerkedős weboldalon” a diákok több mint 1/3-a adta már meg valakinek, akit nem ismer személyesen a nevét (38%), az érdeklődési körét vagy hobbiját (35%), és hozzávetőlegesen ötödük az életkorát vagy születési adatait (20%), fényképét (19%), és e-mail címét (17%). 8% azok aránya, akik információt adtak egy ilyen személynek arról, hogy elutaznak.

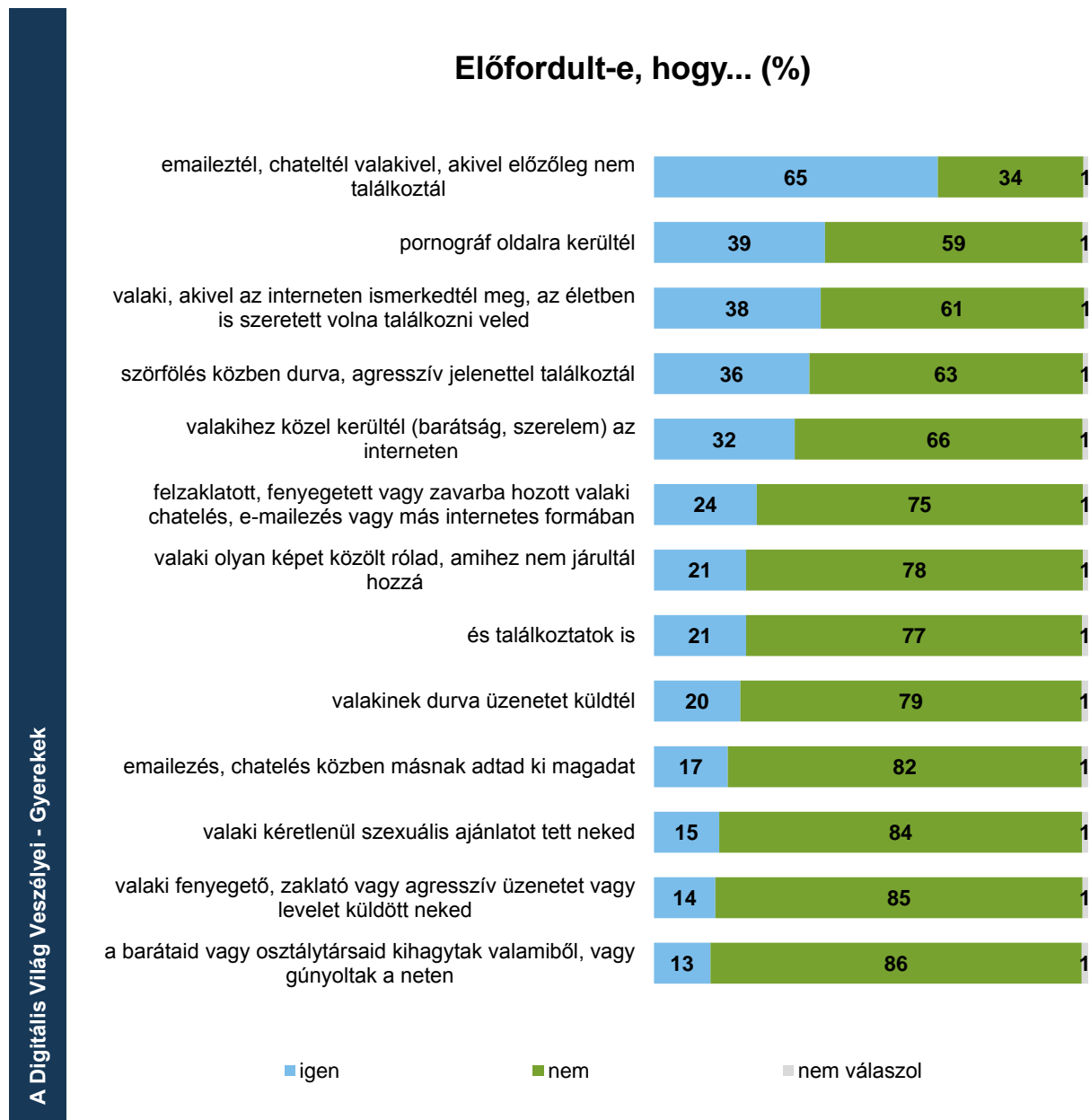
23. ábra

Előfordult már, hogy közösségi oldalon, chaten, skype-on, vagy „ismerkedős weboldalon” valakinek, akit nem ismersz személyesen megadtad a(z)...? (%)

Tizenhárom különböző rizikós, vagy bántó dologról kérdeztük meg a fiataloktól, hogy előfordul-e valaha velük, hogy ilyen szituációba keveredtek. A válaszadók 2/3-a (65%) e-mailezett, chatelt már valakivel, akivel előzőleg nem találkozott. 38% azok aránya, akik úgy nyilatkoztak az is megesett velük, hogy valaki, akivel az interneten ismerkedtek meg, személyesen is szeretett volna találkozni és minden ötödik válaszadó (20%) találkozott is ilyen személlyel. Minden harmadik tinédzserrel (32%) már megesett az is, hogy valakihez közel került (barátság, szerelem) az online térben. Kiemelendő, hogy legalább minden ötödik fiatal számolt be olyan esetről, amikor valaki felzaklatta, fenyegette vagy zavarba hozta őt chatelés, e-mailezés vagy más internetes tevékenység folyamán (24%), amikor valaki olyan képet közölt róla, amihez ő nem járultál hozzá (21%), illetve amikor ő maga küldött valakinek durva üzenetet (20%).

24. ábra

Az egyes szituációkat a demográfiai jellemzők tükrében is vizsgáltuk. Számos jelentős különbséget mértünk az egyes csoportok esetében.

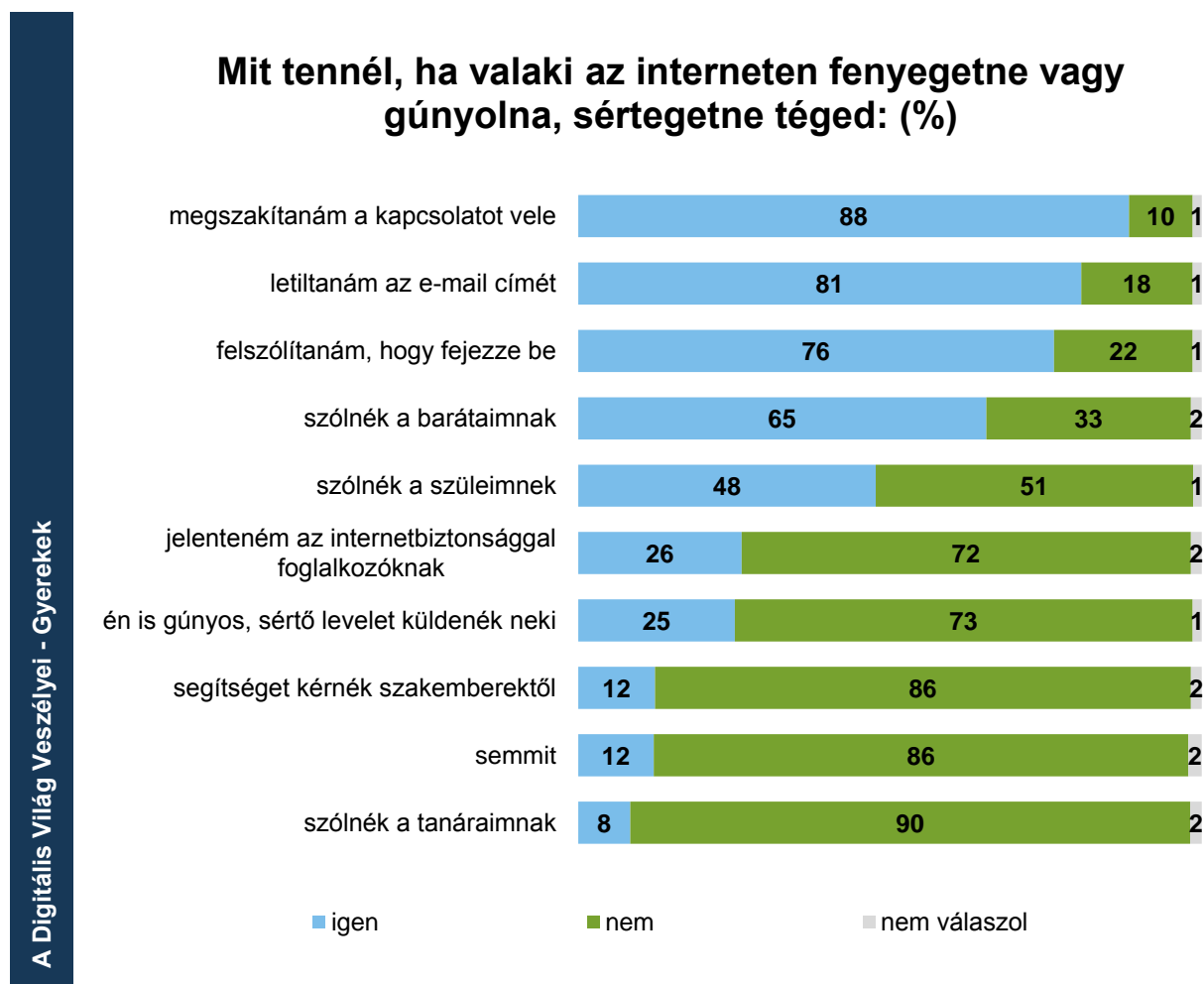
A nemeket illetően abban nincs különbség a két nem között, hogy mennyien ismerkedtek meg az online térben valakivel, aki a valóságban is szeretett volna találkozni velük, viszont a fiúk 27%-a állítja, hogy találkozott is ilyen személlyel, míg a lányoknak csak 17%-a. A fiúkra valamivel jellemzőbb, hogy magukat a neten más valakinek adták ki, 21%-uk tett már így, a lányoknak 14%-uk. A fiúk esetében gyakoribb az is, hogy pornográf oldalra kerültek, esetükben 53% járt (vagy tett) így, a lányok közül pedig 29%. A lányok 28%-a, a fiúk 19%-a számolt be olyan esetről, amikor valaki felzaklatta, fenyegette vagy zavarba hozta őket chatelés, e-mailezés vagy más internetes tevékenység folyamán. A durva üzenetek küldői viszont inkább fiúk, közülük kétszer annyian (28%) tettek így, mint a lányok közül (14%).

Az, hogy e-mailezett, chatelt valakivel, akivel előzőleg nem találkozott a hetedikesek 55%-ával még sosem fordult elő, a tizenegyedikek közül viszont már csak 22% állította ezt (a köztes évfolyamokban folyamatosan csökken ez az arány). A hetedikesek 23%-a, a tizenegyedikek 51%-a ismerkedett már meg a neten valakivel, aki a valóságban is szeretett volna találkozni velük, a legkisebbeknek csak 8%-a találkozott is ilyen személlyel, a legnagyobbaknak viszont 33%-a. (Ezek az arányok a köztes évfolyamokban: nyolcadikosok 34% és 19%, kilencedikek 44% és 25%, tízedikek 43% és 23%.) Az is jellemzőbb a nagyokra, hogy közel került (barátság, szerelem) az interneten valakihez; a legkisebbek 24%-a számolt be ilyen esetről, a legnagyobbaknak már 39%-a. Olyan képet, aminek közzétételéhez a válaszadó nem járult hozzá a hetedikesek 13%-áról, a tizenegyedikek 25%-áról tett már közzé valaki a világhálón. Online szexuális ajánlatot a legfiatalabbak 9%-a, a legidősebbek 21%-a kapott már. A durva, agresszív jelentekkel és a pornográf oldalakkal való találkozás is hozzávetőlegesen kétszer jellemzőbb a legnagyobbakra.

Tanulmányi eredmények függvényében a legtöbb szituáció a jobb tanulókkal ritkábban fordult elő (kivéve: olyan kép közzététele, amihez nem járult hozzá a kérdezett, a barátok vagy osztálytársak kihagyták valamiből, vagy gúnyolták a neten, pornográf oldalra kerülés) - és e különbségek gyakran szignifikánsak.

Abban az esetben, ha valaki gúnyolná vagy sértegetné interjúalanyainkat, a legtöbben (88%) megszakítanák vele a kapcsolatot, illetve letiltanák e-mail címüket (81%). A diákok 3/4-e (76%) válaszolta, hogy felszólítaná az illetőt, hogy fejezze be ezt. Háromból ketten szólnának barátaiknak (65%), de szüleiknek már csak minden második (48%) diák számolna be erről. A tanárokat nem szívesen vonnák be a probléma megoldásába a gyerekek, mindössze 8%-uk választaná ezt az utat. 26% mondta azt, hogy jelentené a dolgot internetbiztonsággal foglalkozóknak, ugyanakkor szakembertől már jóval kevesebben kérnének segítséget (12%). Minden negyedik válaszadó (25%) hasonló eszközzel váгна vissza, mint amit az őt bántó személy alkalmazott.

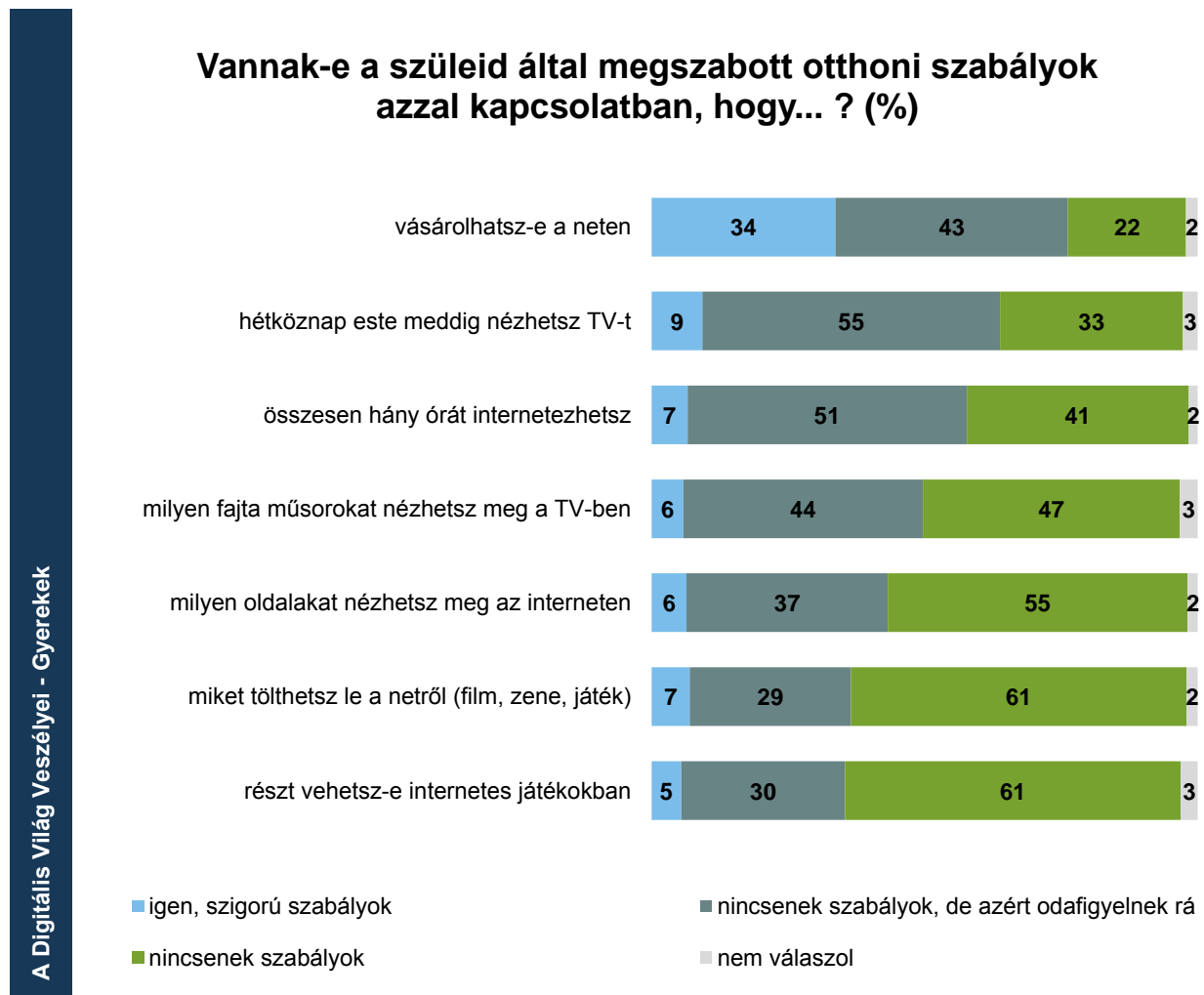
25. ábra

A jobb tanulókra kevésbé jellemző, hogy ők is gúnyos, sértő levelet küldenének az őket bántó személyeknek, viszont azok aránya is kisebb, akik annyiban hagynák a dolgot és semmit nem tennének. Rájuk az is jellemzőbb, hogy szüleikhez fordulnának egy ilyen szituációban.

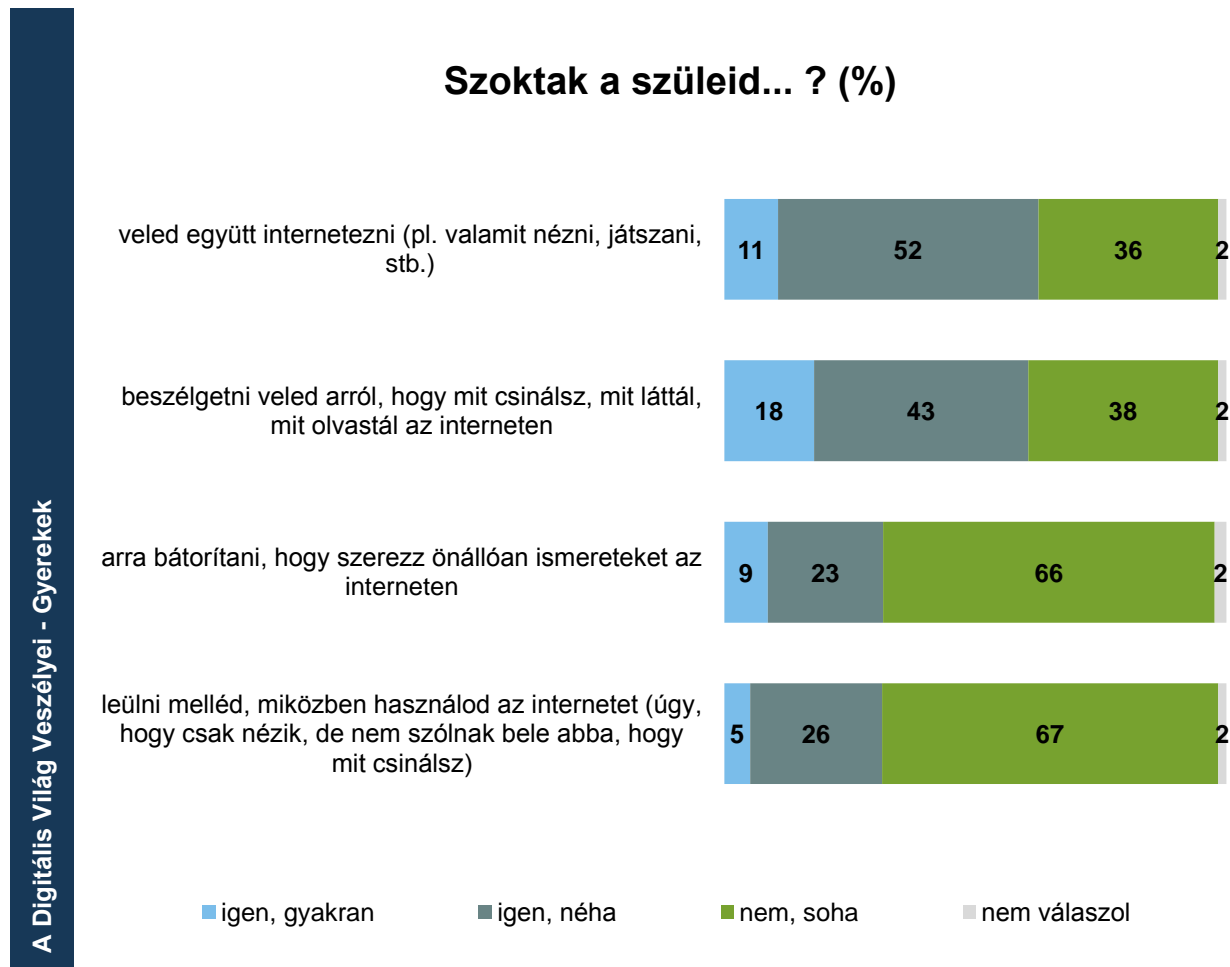
A megkérdezett tinédzserek arról számoltak be, hogy jellemzően nincsenek otthon szabályok a médiafogyasztásukra vonatkozóan, legfeljebb odafigyelnek rá szüleik. Az egyetlen terület, ahol szigorúbb a szabályozás, az az online vásárlás. Mindössze a diákok ötöde (22%) mondta, hogy erre vonatkozóan nincsenek szabályok, 43%- esetében kifejezett szabályok nincsenek, de odafigyelnek rá a szülők, míg 33% mondta, hogy szigorú szabályok vonatkoznak az internetes vásárlásokra. A legkevésbé azzal foglalkoznak a szülők (legalább a kérdezettek felénél nincs szabály erre vonatkozóan), hogy gyermekeik milyen oldalakat néznek meg a neten, mit töltenek le onnan, illetve hogy részt vesznek-e online játékokban. Kivétel nélkül minden esetben gyakrabban vannak szabályok és rendszerint szigorúbbak a jobb tanulók esetében.

26. ábra

Azt is megkérdeztük a válaszadóktól, hogy szüleik miként segítik internethasználattal kapcsolatos tudásuk fejlődését. Mintegy tízből négy gyermekkel sosem beszél édesanyjuk, vagy édesapjuk arról, hogy mit csinált, látott, vagy olvasott az interneten (38%) és sosem internetezik együtt vele (36%). Ennél is rosszabb a helyzet a másik két vizsgált esetben, a gyerekek 2/3-át sosem bátorítják szüleik, hogy szerezzenek önállóan ismereteket az interneten (66%) és ugyanennyien vannak (67%), akikkel sosem fordul elő, hogy szüleik leüljenek, melléjük miközben interneteznek (úgy, hogy csak nézik, de nem szólnak bele abba, hogy mit csinál).

27. ábra

A diákok bevallása szerint szüleik nem sokkal aktívabbak az ellenőrzés területén sem. A szülői kontroll elsősorban a közösségi oldalon található profilokra terjed ki, továbbá arra, hogy milyen információkat ad meg, mit tölt fel magáról a kérdezett a netre. A lányok és a fiatalabb gyerekek esetében jellemzőbb ez a szülői kontroll.

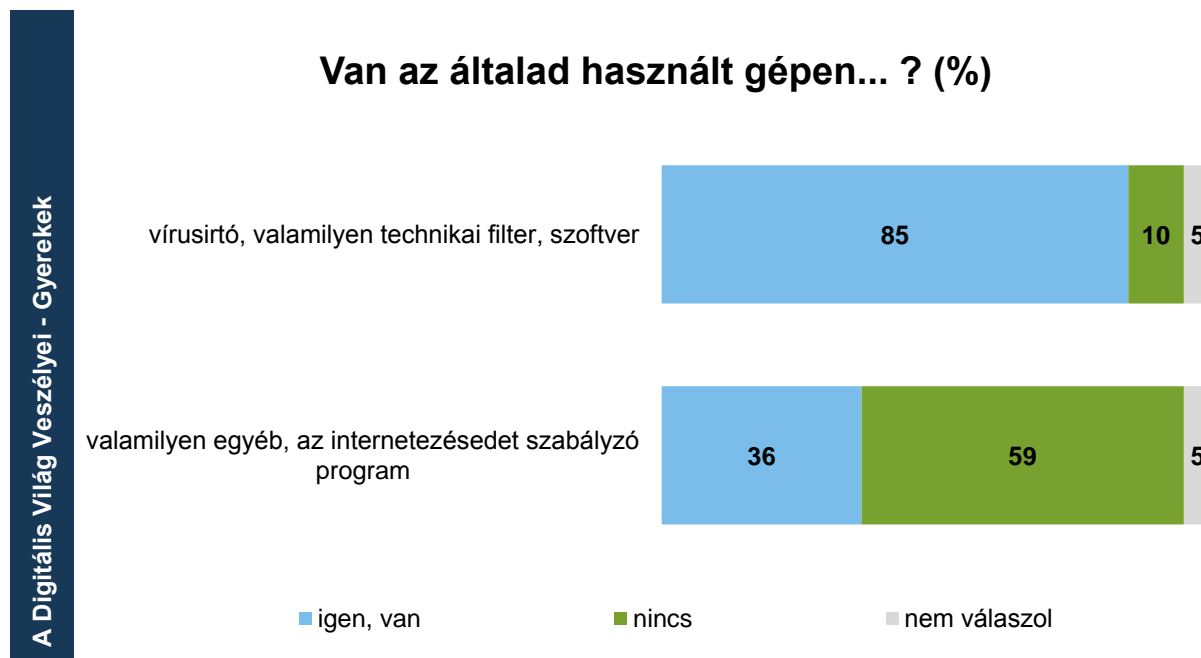
28. ábra

Szokták-e a szüleid az általad használt számítógépen ellenőrizni ... ? (%)

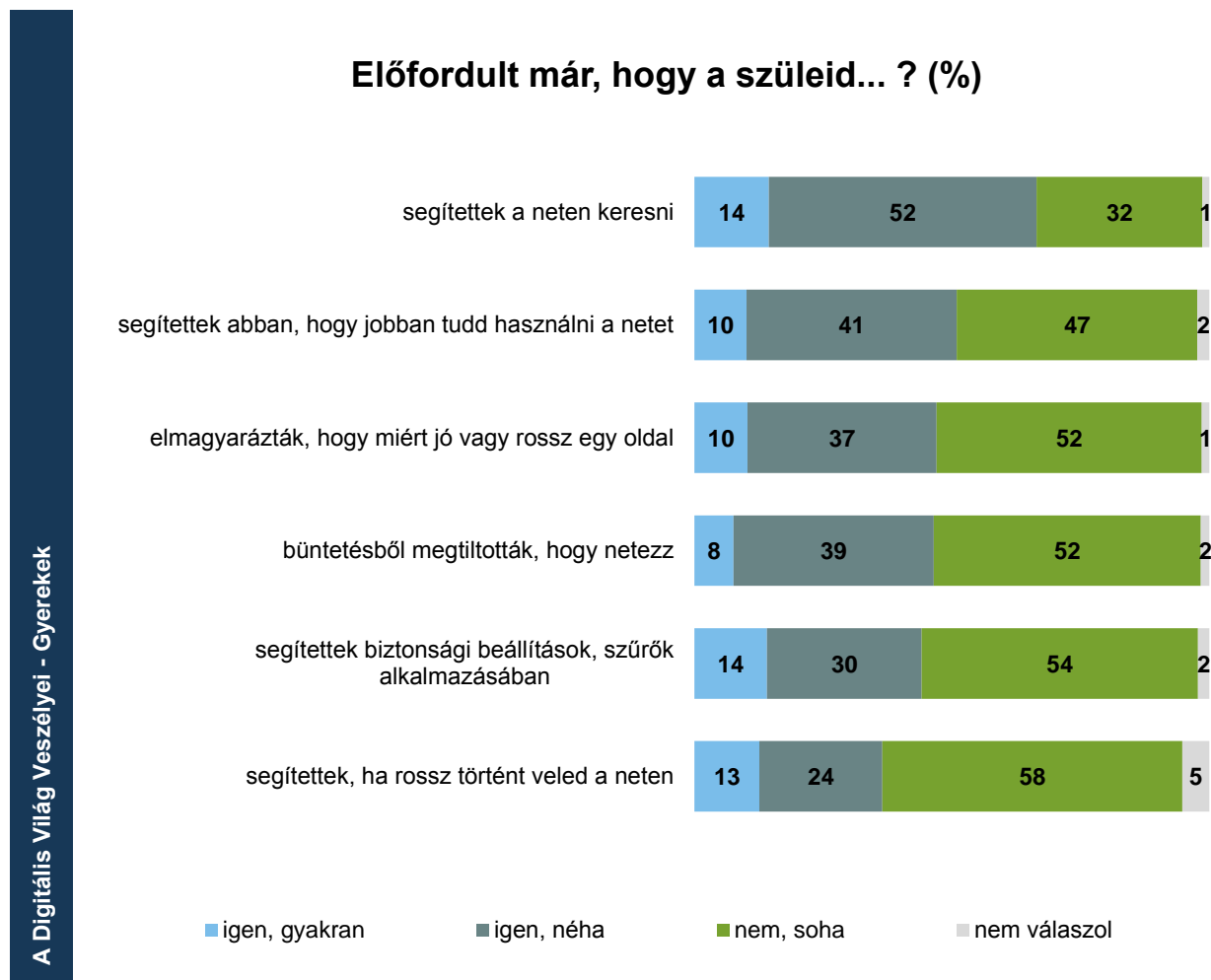
A kérdezettek 85%-ának van a számítógépén vírusirtó és/vagy valamilyen technikai filter, szoftver. 10% állította azt, hogy nem rendelkezik ilyennel, míg a tanulók 5%-a nem tudott vagy akart a kérdésre válaszolni. Más az internetezést szabályozó program a gyermekek gépeinek 36%-án található, míg 59% esetében nincs ilyen. Itt is 5% volt azok aránya, akik nem válaszoltak érdemben a kérdésre.

29. ábra

A gyerekek 2/3-ával (66%) fordult már elő, hogy szülei segítettek a neten keresni valamit. Hozzávetőlegesen minden második kérdezettnek segítettek abban, hogy jobban tudja használni a netet (51%), magyarázták el, hogy miért jó vagy rossz egy oldal (47%), büntetésből megtiltották, hogy netezzen (46%) és segítettek biztonsági beállítások, szűrők alkalmazásában (44%). A legkevésbé, de így is a diákok valamivel több, mint 1/3-a említette (36%), hogy édesanyja és/vagy édesapja segített, ha rossz történt vele a neten.

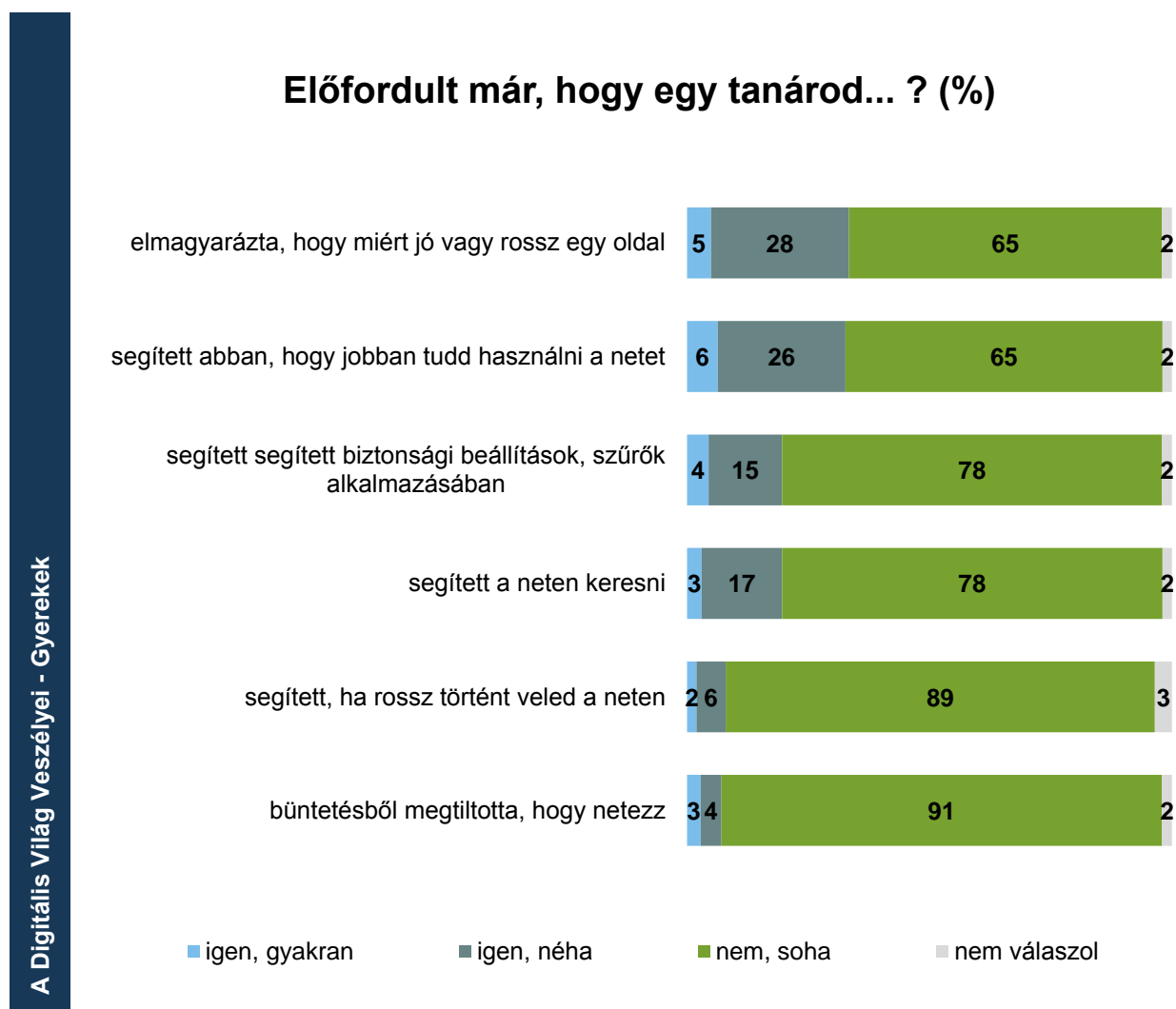
30. ábra

A „netmegvonást” lényegesen gyakrabban alkalmazzák a rosszabb tanulók esetében a szülők, mint a jobban teljesítőknél. A nem jó tanulók 40%-a mondta, hogy ilyen még nem fordult elő, a kitűnő tanulóknak viszont 60%-a.

Tanáraiktól lényegesen kevesebb segítséget kaptak a megkérdezett fiatalok. Ez esetben a legjellemzőbb az volt, hogy magyarázatot kaptak arra, hogy egy weboldal miért jó vagy rossz és, hogy a pedagógus segített abban, hogy jobban tudják használni a netet. Mindkét esetben az interjúalanyaink 33%-a nyilatkozott úgy, hogy erre már volt példa. A fiatalok 1/5-e (20%) kapott valaha tanárától segítséget biztonsági beállítások és/vagy szűrők alkalmazásában, valamint neten történő keresésben. Csak a kérdezettek 8%-a számolt be arról, hogy ha rossz történt vele a neten, akkor oktatója segített neki. Az sem jellemző, hogy az oktatók büntetés céljából megtiltsák a gyerekeknek a netezést, mindössze a válaszadók 7%-ával fordult elő ez.

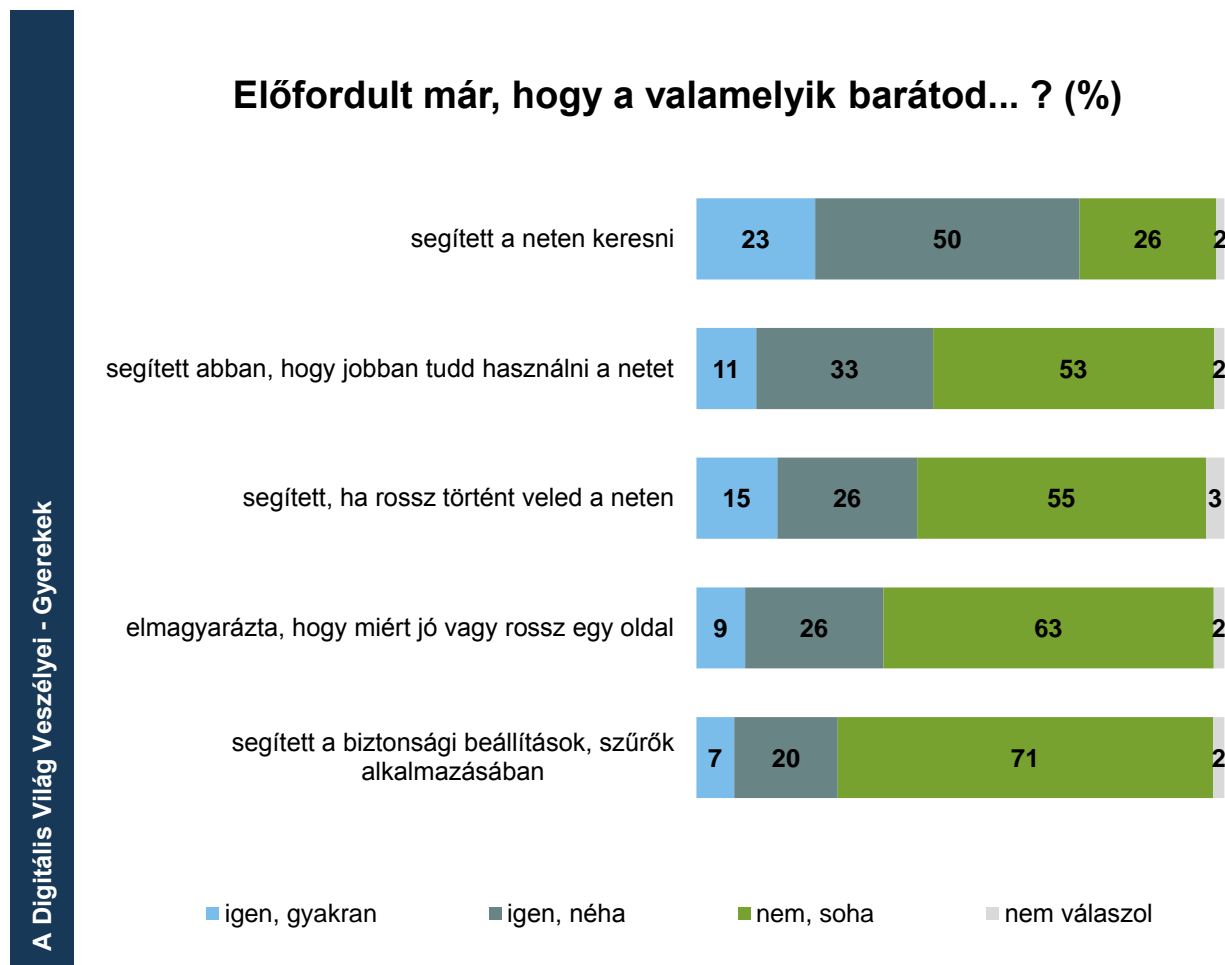
31. ábra

A nem jó tanulókkal az átlagosnál gyakrabban fordult elő, hogy tanáruk segített nekik, ha valami rossz történt velük a neten, de az is, hogy a pedagógus abban segített, hogy jobban tudják használni a netet.

A fiatalok netes életében egyértelműen a barátoknak jut a legnagyobb szerep még akkor is, ha segítségről van szó. 3/4-ük (73%) számolt be arról, hogy barátja segített már neki keresni valamit a világhálón, közel minden második válaszadónak segített barátja abban, hogy jobban tudja használni a netet (45%) és segített, akkor, ha rossz történt vele az online világban (42%). Harmadukkal (35%), az is előfordult, hogy kortársa magyarázta el, hogy egy adott oldal miért jó vagy nem jó; a biztonsági beállítások és/vagy szűrők alkalmazásában viszont csak 27%-nak segített barátja. Kivétel nélkül mindegyik vizsgált kérdés gyakrabban fordul elő a rosszabbul tanulókkal.

32. ábra

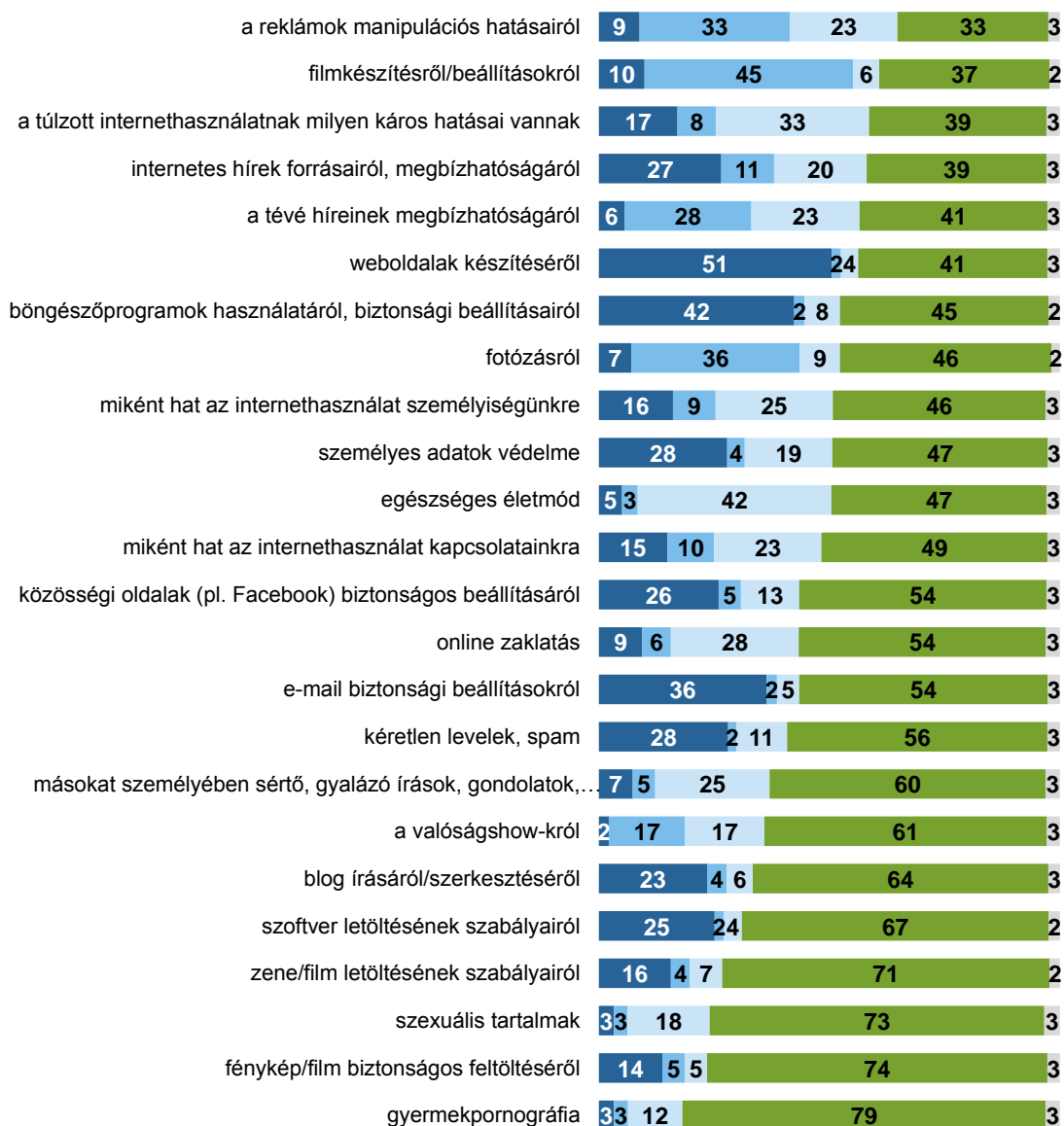

A legtöbben a reklámok manipulációs hatásairól (65%) tanultak az iskolában valamilyen órán, de nem sokkal kevesebben vannak azok sem, akik a filmkészítésről/beállításokról (61%) sajátítottak el ismereteket tanórán. Tízből mindössze 2-3 diák mondta, hogy volt szó az iskolai foglalkozások keretében a zene és film letöltések szabályairól, a szexuális tartalmakról, a fényképek és filmek biztonságos feltöltéséről és a gyermekpornográfiáról.

Informatika órán a top témák a weboldalak készítése, a böngészőprogramok használata, biztonsági beállításai és az e-mail biztonsági beállítások voltak (sorban az említők aránya: 51%, 42%, 36%). Mozgóképkultúra és médiaismeret órán leggyakrabban a filmkészítésről/beállításokról, a fotózásról és a reklámok manipulációs hatásairól volt szó (45%, 36% és 33% említette), egyéb órák főbb – vizsgált – témái pedig a következők voltak egészséges életmód, a túlzott internethasználatnak milyen káros hatásai vannak és online zaklatás (42%, 33% és 28% említette).

33. ábra

Az alábbiakról melyik órán tanultatok, vagy melyik órán volt szó róla részletesebben: (%)

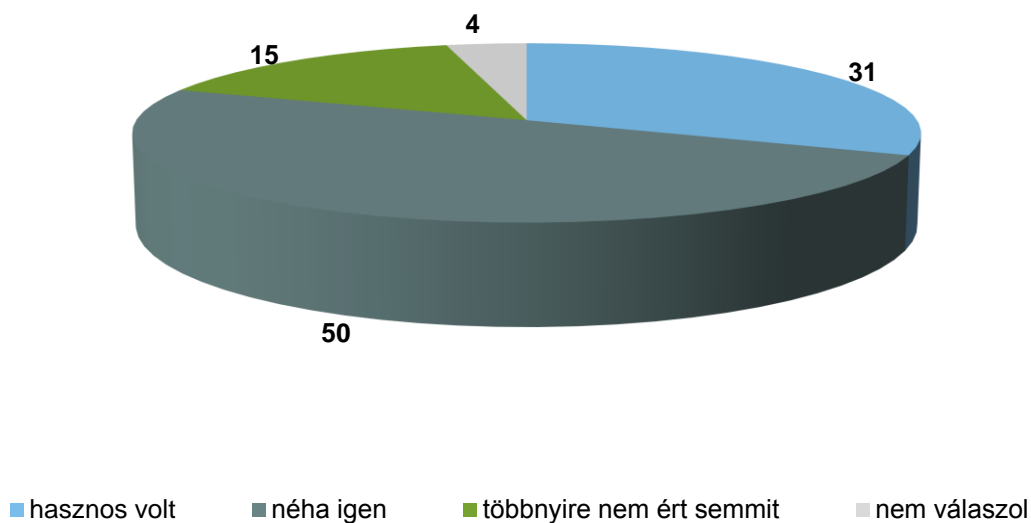

■ informatika órán ■ mozgóképkultúra és médiaismeret órán ■ egyéb órán ■ egyik órán sem ■ nem válaszol

A fiatalok 7%-a a vizsgált témák egyikénél sem említette, hogy valamelyik órán tanultak róla (vagy nem tanultak, vagy nem válaszolt). Azok közül, akik tanultak bármilyen témáról is, 31%-a minősítette egyértelműen hasznosnak az elsajátított ismereteket, 50% szerint néha volt hasznos, míg 15% szerint többnyire nem ért semmit (további 4% nem nyilatkozott erről).

34. ábra

Ha volt szó a fentiek közül bármelyik témáról, az: (%)

Szekunder adatok: A média hatása a gyermekekre és fiatalokra, 2015

Az NMHH (korábban ORTT) és Nemzetközi Gyermekekmentő Szolgálat Magyar Egyesület megbízásából készült, „A média hatása a gyermekekre és fiatalokra” című 2015-ös hetedikes és tizenegyedikes tanulók körében készült kutatás vonatkozó eredményeiből a legfontosabbak, összevetve a kutatásunkban mértekkel:

A 12. kerületben tanulók otthonaiban megtalálható eszközök aránya: asztali számítógép 77%, laptop 93% és tablet 76%, e-könyv olvasó 34%, a NGYSZ kutatás vonatkozó adatai: asztali számítógép 82%, laptop 75% és tablet 58%, e-könyv olvasó 10%.

Míg a vizsgált 12. kerületi gyermekek 28%-a szokott könyvet olvasni (nem kötelező olvasmányt) szinte minden nap és 26%-a hetente egyszer-kétszer, addig az országos átlag (sorban): 13% és 15%.

Színházba, komolyzenei koncertre, múzeumba a hegyvidéki gyerekek 8%-a sosem megy, 43%-a ritkábban, mint havonta, az országos átlag: 28% és 49%

Kutatásunk eredménye szerint a kerületi tanulók átlagosan 8,34 éves korukban kezdték el használni az internetet, az országos átlag 8,99 év. Fiúk esetében ez a kor (sorban): 7,92/8,89 év, lányok esetében 8,82/9,15 év.

Egy átlagos tanítási napon a hegyvidéki tanulók közül 8% tölt négy óránál többet internetezéssel, míg az országos adat 21%. Ugyanezek a számok tanítás nélküli napon a 12. kerületben: 23%, míg országosan 41%. Azaz mindkét esetben közel duplája a 4 óránál többet netezők aránya országosan, mint a kerületben. A közösségi oldal használatban a NGYSZ kutatásban külön nyilatkoztak a diákok a tanítási és tanítás nélküli napokról, előbbieken több mint 4 órát tölt ezzel a tinédzserek 12%-a, utóbbin 23%-a. A kerületben tanuló diákok átlagos napjukról nyilatkoztak, de még így is kevesebben vannak (9%), akik ennyi időt szánnak erre a tevékenységre.

A kutatásunkban megkérdezett tinédzserek az átlagosnál elővigyázatosabban viselkednek a neten. Arra a kérdésre, hogy előfordult már, hogy közösségi oldalon, chaten, skype-on, vagy „ismerkedős weboldalon” valakinek, akit nem ismersz személyesen megadta az ..., a 12. kerületi fiatalok és országosan a következő arányban válaszoltak igennel (ebben a sorrendben az említések):

- nevét: 38%/45%
- érdeklődési körét, hobbját: 35%/43%
- életkorát, születési adatait: 20%/27%
- fényképét: 19%/30%
- e-mail címét: 17%/24%
- információt arról, hogy elutazik: 8%
- lakcímét: 2%/10%

Arra vonatkozó szülői szabályok, hogy hány órát netezhet a 12. kerületi gyerekek 41%-ánál nincsenek, országosan a fiatalok 60%-ára igaz ez. Arra vonatkozóan pedig, hogy milyen oldalakat nézhetnek meg, lényegesen kisebb a különbség, az arányok sorban: 55% és 59%.

A szülei szoktak együtt internetezni (néha vagy gyakran) a hegyvidéki fiatalok 63%-ával, a magyar fiatalok 56%-ával. Arra bátorítani gyermekét, hogy szerezzon önállóan ismereteket az interneten a 12. kerületi szülők 32%-a szokta, országosan a szülők 28%-a.

A tanárokkal kapcsolatban fordított lett az eredmény, azt, hogy egy oktató elmagyarázta, a kérdezettnek, hogy miért jó vagy rossz egy oldal a hegyvidékiek 33%-ával fordult már elő, országos szinten a fiatalok 51%-ával.

Szülők vs. gyerekek

Azzal kapcsolatban, hogy a médiában ábrázolt alábbi helyszínek, jelenségek vagy személyek mennyire olyanok, mint a való életben némileg eltérő választ adott a megkérdezettek két csoportja. A vizsgált kérdések valóságosság-sorrendjében kevesebb eltérés van, a milyenség megítélésében azokban jelentősen különböznek a vélemények. „Teljesen olyan” választ maximum a szülők 3% adott (iskolák), a fiataloknál viszont 15%-os arány is előfordult (öreges). „Egyáltalán nem olyan” választ a szülők közül legtöbben (44%) a sztárok, celebek esetében említették, a fiataloknak viszont csak 22%-a vélekedik így. Ők a szexről és a szerelemről gondolják, hogy legkevésbé olyan, mint a médiában (33% és 32%). E kérdésben nincs is lényeges véleménykülönbség a két generáció között. A legtöbb „teljesen olyan” és „inkább olyan” válasz alapján valóságosság-sorrend TOP5 helyezette a fiataloknál: lakások, öreges, iskolák, szülők, tinédzserek. A szülőknél: iskolák, lakások, tinédzserek, öreges, szülők.

Azt, hogy ki a járatosabb az internethasználatban másképp látják a kérdezettek. A szülők közel harmada (30%) nagyon, illetve közel kétharmada (63%) valamennyire érzi úgy, hogy járatos az internethasználatban, mindössze 7%-uk vélte úgy, hogy nem nagyon. A gyerekek közül minden második (52%) gondolja azt, hogy nagyon igaz rá az, hogy sokat tud az internetről, 41% szerint ez kicsit igaz rá, míg 5% szerint nem igaz rá. A szülő-gyermek összehasonlításban a szülők negyede (25%) véli úgy, hogy ő maga, míg harmada (32%), hogy gyermeke tud többet e kérdésben. 42% azok aránya, akik úgy vélik, hogy van, amiben saját maguk járatosabbak, van, amiben gyermekük. A 12. kerületi nebulók közül 48%, érzi úgy, hogy nagymértékben igaz rá, hogy a témában tudása meghaladja szüleiét, 33% szerint kicsit igaz, 18% szerint pedig ez nem igaz.

A szülők 48%-a állítja, hogy rendszeresen, 32%-a, hogy néha szabályozza, hogy mennyit internetezhet gyermeke, 18% pedig, hogy soha. Azzal kapcsolatban, mit csinálhat az interneten 41% mondta, hogy rendszeresen szabályozza, 36%, hogy néha tesz így, míg 22% soha. Ezzel szemben a diákok úgy nyilatkoztak, hogy azzal kapcsolatban, hogy összesen hány órát internetezhetnek 7%-uk esetében vannak szigorú szabályok, 51%-nál nincsenek szabályok, de azért odafigyelnek rá, míg 41%-uknál nincsenek szabályok. Azzal kapcsolatban, szabály, hogy milyen oldalakat nézhetnek meg az interneten ezek az arányok sorban: 6%, 37%, 55%.

Azt, hogy szokták együtt használni az internetet, a szülők 20%-a mondta, hogy rendszeresen előfordul, 71%-a, hogy néha, míg 20%-a, hogy soha. A gyermekek ezzel szemben azt állítják, hogy ez gyakran fordul elő 11%-uk esetében, néha 52%-uk esetében, míg 36%-uknál ez egyáltalán nem jellemző. Arra bátorítani,

gyermekét hogy szerezzen önállóan ismereteket az interneten a szülők állításai szerint 27% szokta rendszeresen, 36% néha, 30% soha. A gyermekek állítása szerint 9% gyakran, 23% néha, 66% soha. Azt, hogy a szülő elmagyarázta, gyermekének, hogy egyes weboldalak miért jók, illetve rosszak, a szülők 49%-a állítja, hogy rendszeresen megteszi, 41%-a, hogy néha és csak 7% mondta, hogy soha. Ezzel szemben a gyerekek véleménye egészen mást mutat. 10 %-uk mondta, hogy ez gyakori, 37%, hogy néha előfordul, míg 52%, hogy sosem.

A tinédzsereket neten ért negatív hatásokról a szülők 24%-a gondolja, hogy gyermeke találkozott olyan tartalommal/képpel a neten, amiről úgy érezte, nem kellett volna látnia, ezzel szemben a gyerekek 39%-a mondta, hogy került már pornográf oldalra, 36%-a, hogy szörfölés közben durva, agresszív jelenettel találkozott. A szülők 19%-a gondolja, hogy előfordult olyan, hogy csemetéjét valami felzaklatta, ami miatt kényelmetlenül érezte magát, 4%, hogy zaklatták őt és csak 0,4%, hogy fenyegették őt. A diákoknak viszont 24%-a nyilatkozott úgy, hogy előfordult vele, hogy felzaklatta, fenyegette vagy zavarba hozta valaki chatelés, e-mailezés közben, vagy valamilyen más online módon. Az édesanyák és édesapák 2%-a tud csak arról, hogy lánya vagy fia szexuális tartalmú ajánlatot/ üzenetet kapott, holott a tinédzserek 15%-a vallotta be, hogy volt már olyan, hogy valaki kéretlenül szexuális ajánlatot tett neki.

Közel egyező válaszok születtek azzal kapcsolatban, hogy van-e a gyermek által használt számítógépen vírusirtó, valamilyen technikai filter, szoftver, illetve valamilyen egyéb, az internetezést szabályzó program. Az előbbi esetében a szülők 83%-a válaszolt igennel, a második esetben 31% (itt megfogalmazás némileg eltért: valamilyen technikai filter/szűrőprogram - ami bizonyos oldalak letöltését gátolja). A fiatalok esetében az igen válaszok aránya: 85% és 36% volt. (Megjegyzendő utóbbinál szülők 14%-a, gyerekek 5%-a nem tudott vagy akart válaszolni.)